

Catalunya Cristiana

f /catalunyacristiana

ig catalunya_cristiana

www.catalunyacristiana.cat

✉ @catcristiana

yt catalunya cristiana

La Paraula proclamada als quatre vents

El 12 de novembre la Sagrada Família beneeix les torres dels evangelistes

P 8 - 11

Agustí Codinach

ESTEVE CAMPS

President delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família

“Si no tenim un contratemps important, en un màxim de deu anys la Sagrada Família estarà acabada”

P 12 - 15

DAVID ABADÍAS

Responsable del servei d'atenció a les víctimes d'abusos de l'arxidiòcesi de Barcelona

“Volem donar eines als mossens perquè puguin prevenir, acompanyar i guarir”

P 20 - 21

SUMARI

12 NOVEMBRE 2023

Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	16
Diàleg	24
L'Entrevista	26
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

47

Entrevista a Maria Morer

Va participar en la III edició de les Trobades de la Mediterrània, a Marsella

26-29

“Només es pot aprendre el compromís des de dintre”

Begoña Román, filòsofa i presidenta del comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya

38-39

Suport a l'aprovació de la llei pels drets de les persones sense llar

Per part de la societat civil

40

Cita musical imprescindible

Comença el 34è Cicle d'orgue de la Catedral de Barcelona

EDITORIAL

La Sagrada Família i Antoni Gaudí

La basílica de la Sagrada Família va tancant carpetes a gran velocitat un cop superada l'aturada per la pandèmia. Es preveu que a finals d'aquest any les xifres de visites i d'ingressos ja siguin les del 2019.

El 8 de desembre del 2021 vam viure la benedicció i il·luminació de la torre de Maria; el 16 de desembre del 2022, la il·luminació de Lluç i Marc, i el 12 de novembre del 2023, la benedicció i il·luminació del tetramorf.

Però el conjunt de les sis torres centrals no tindrà tot el seu significat fins al 2026, quan es beneirà la torre de Jesucrist, la més alta amb els seus 172,5 metres, coronada per una creu de quatre braços. Una torre a la qual convergirà tot el simbolisme d'un temple que ofereix un missatge molt potent a la nostra Europa secularitzada.

En un món mancat de sentit, que viu d'esquena a Déu i en què perden força les grans raons per a l'esperança, la Sagrada Família ens recorda quins són els fonaments de la nostra fe i l'horitzó de vida al qual hem d'aspirar per tal d'arribar a la Glòria.

A mesura que s'accelera la construcció de la Sagrada Família, també va agafant embranzida la causa de beatificació de l'arquitecte. Cal tenir en compte que un dels redactors de la *positio* ha estat el biblista Armand Puig, membre de la Comissió Teològica de la Sagrada Família. Una *positio* de la qual se n'espera el dictamen.

El 2026 serà festa grossa: centenari de la mort de Gaudí, inauguració de la torre de Jesús i capitalitat mundial de l'arquitectura de Barcelona. Però és que, a més, com ens diu Esteve Camps, president delegat de la Junta Constructora de la Sagrada Família, “si no tenim un contratemps important, en un màxim de deu anys la Sagrada Família estarà acabada”. Ens situaríem a l'any 2033, quan l'Església celebra els 2.000 anys de la mort i resurrecció de Jesús. El bimil·lenari, per tant, d'una vida i d'un missatge del qual, avui i sempre, el món està assedegat.

.....

Subscriviu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE' M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (51 NÚMEROS)

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

Nom _____

Cognoms _____

Adreça _____

Població _____

DP _____ Tel. _____ NIF _____

A/e _____

Forma de pagament

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (*ompliu ordre adjunta)

*Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular del compte _____

Tel. titular del compte _____

A/e titular del compte _____

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Fundació Missatge Humà i Cristià
(Catalunya Cristiana)

Departament de Subscripcions

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Signatura del titular _____

La setmana en tuits

ÒSCAR MATEOS
@OSCARMATEOSI

01/11/2023

Professor de la Facultat de Comunicació i Relacions Internacionals Blanquerna
Vaig començar a estudiar Relacions Internacionals pocs anys després dels genocidis a Ruanda (1994) i Srebrenica (1995). Experts i organitzacions internacionals es posaven les mans al cap per preguntar-se com havia pogut passar i que #neveragain. Gaza ja supera Srebrenica en mort

JOSEP MARTÍ BLANCH
@JOSEPMARTBLANCH

31/10/2023

Periodista

La batalla entre la castanyada i Halloween és cosa d'estètica. La cosa seriosa és que ens hem quedat sense la festa dels difunts i allò que representa

XISKYA VALLADRES
@XISKYA

31/10/2023

Religiosa de Puresa de Maria

Quina és per a mi la principal novetat del document de síntesi? No ho diran els periodistes, que només se centren en tres temes. Però la gran novetat rau en la comunió dins de la diversitat. Cada paràgraf va obtenir molt més de les 2/3 parts d'aprovació. Això significa un gran acord

CARDENAL JOAN JOSEP OSELLA
@OMELLACARDENAL

28/10/2023

Arquebisbe de Barcelona i president de la CEE

L'informe del Defensor del Poble no fa cap extrapolació, la fan intencionadament alguns mitjans de comunicació. Es refereix a 487 casos documentats pel Defensor. I consten en aquest informe les dades aportades per l'Església d'aproximadament 1.125 casos. Cada víctima és un drama terrible a qui demanem perdó i acompanyem. Però una cosa és la veritat i una altra, extrapolacions sense fonament. Continuem treballant per acabar amb aquesta terrible xacra a l'Església i a tota la societat.

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

L'ÀVIA "INFLUENCER" MÉS ENTRANYABLE

El programa de tarda *Fabricació pròpia* va conversar el 31 d'octubre amb Àngela Coromina, la "iaia Angeleta", una dona que, mentre s'acosta als 93 anys (els complirà el 14 de febrer), ha superat en poc temps els 40.000 seguidors al compte @iaiaangeleta d'Instagram. Són ja molts els vídeos i missatges en què es mostra molt espontània, per exemple, quan porta el cotxe o quan explica l'alegria que rep mentre segueix, cada diumenge a les 10.30h, la *Missa de La 2* de TVE Catalunya, tot amb el seu estimat net Jordi al costat.

La iaia Angeleta va exhibir la seva espontaneïtat amb Mercè Raga, que li va proposar fer "una castanyada" radiofònica. L'àvia *influencer* va dir que havia estat físicament a l'Eucaristia televisiva el diumenge 29 d'octubre: "Vaig quedar encantada d'haver-hi anat." En un altre moment, va destacar que té "una relació molt especial" amb el Jordi: "M'estima molt." Ell va obrir-li el compte d'Instagram, i n'està estant "encantada". El net va defensar la bona sintonia, el diàleg i la concòrdia "entre joves i persones grans".

Zoom **MACIÀ GRAU**

El 29 d'octubre, el patriarca llatí de Jerusalem, cardenal Pierbattista Pizzaballa, va presidir la missa de la Solemnitat de la Verge Maria, Reina de Palestina, al santuari de Deir Rafat. Durant l'eucaristia, Pizzaballa va consagrar Terra Santa al Cor Immaculat de Maria, i va demanar la intercessió de la Mare de Déu per tal que "s'acabi la guerra i la pau s'estengui als nostres pobles i ciutats". Després de la tradicional processó amb la imatge de la Mare de Déu, tots els feligresos van resar perquè "els habitants de Terra Santa trobin el camí de la fraternitat", així com també per aconseguir que "els líders mundials treballin pel bé comú".

L'efemèride

13 de novembre del 1951

Arriba el ferrocarril fins a la Pobla de Segur

Contrapunt

Transferència de coneixement

GÉNESIS JAMA

Estudiant de la Facultat
Pere Tarrés-URL,
en pràctiques a Càritas
Catalunya

El propòsit és unificar forces, recursos, treballar amb i per a la societat

La situació de les organitzacions sense ànim de lucre (ONG) registrades a Equador. En aquesta recerca feta el 2021 es registren 4.939 ONG, d'aquestes, només 1.554 (31,46%) es troben en funcionament, 1.658 (33,57%) no estan actives i 1.727 no van registrar informació (34,97%); és a dir, se'n desconeix l'estat, encara que es pot inferir que un percentatge significatiu d'aquest grup probablement també estigui fora de funcionament sense que hagi procedit als protocols de dissolució (Bernardo Gortaire-Morejon, 2022).

Després d'haver analitzat aquesta informació es pot veure que moltes de les fundacions treballen en punts propers a les grans ciutats, amb un mateix segment de població.

No puc al·legar que no existeixen confederacions a l'Equador perquè faltaria a la realitat. Existeix alguna confederació, però, si fem un creuament de variables entre la recerca feta de les ONG en funcionament amb el nombre d'organitzacions pertanyents a la confederació, trobem un número molt baix d'organitzacions registrades. No puc determinar els motius pels quals les organitzacions no volen pertànyer a les confederacions, les raons poden ser diverses, com que no en tinguin coneixements, no estiguin alineats amb els mateixos objectius o creguin que no poden accedir-hi.

L'objectiu a aconseguir és la transferència de coneixement, ja

sigui Sud-Sud, Sud-Nord o Nord-Sud. Aquests beneficis s'hauran seleccionat després d'haver analitzat confederacions i associacions a Espanya. El propòsit és unificar forces, recursos, treballar amb i per a la societat, oferir serveis als beneficiaris d'aquestes federacions sense oblidar-nos de les persones que hi pertanyen, amb la finalitat que tota organització, sense considerar-ne la mida, sinó la visió, puguin unir-s'hi, puguin arribar a gran part del territori equatorià i observar, registrar que es fa un canvi que es podrà replicar en el cas que la societat vulgui intervenir en aquest canvi. Per això Càritas Catalunya ha estat la meua font primària com a sistema d'organització.

La sal de la terra

Joves de barris

**JOSEP ORIOL
PUJOL I HUMET**

Director General de la
Fundació Pere Tarrés

L'acció pastoral en barris benestants és habitualment més agraïda que a les perifèries. Aquesta realitat, en un primer moment més còmoda, pot enlluernar alguns preveres i afavorir que s'hi destinin seminaristes perquè coneixin experiències exitoses que probablement no es donen en entorns més complexos. Models pastorals importats dels Estats Units atrauen els joves facilitant experiències d'espiritualitat més difícils de viure en comunitats de barris d'immigració i amb joves amb, probablement, menors inquietuds.

La participació en els sagraments pot atraure més els que hi han assistit des de petits amb les famílies, ja que poden integrar-ne el sentit. Si no hi ha hàbit ni experiències d'introspecció i espiritualitat costa més la vivència del sagrament per part del jove. És per això que sant Joan Bosco, sacerdot catòlic en un temps força conservador de la història de l'Església, afirma en el seu "sistema preventiu" que "no s'ha d'obligar mai els alumnes a participar en els sants sagraments, però se'ls ha d'animar i afavorir la comoditat perquè se'n puguin aprofitar".

L'Església no pot oblidar la pastoral juvenil en els barris. Per incòmode que pugui ser per al prevere i la comunitat, cal obrir portes, cal tolerar pràctiques i usos potser difícils de compartir, cal "perdre temps" amb plena consciència que el retorn pot ser molt baix amb els joves. Els centres d'esplai poden ser un dels models de

frontera que apropen els joves a la parròquia. Moviments obrers com la JOC, el referent per excel·lència. Cal treballar la pastoral en barris d'immigració, amb joves sense cap experiència religiosa i amb prejudicis molt simples. Cal destinar-hi preveres i formar els seminaristes en aquests medis, viscuts a voltes com a hostils o menys còmodes. Cal obrir els locals que acabaran fent "olor d'ovella". I és que el missatge del Crist és per a tothom, també per als més sensibles i humils que per context pot costar més d'apropar-los-el.

L'acció pastoral en barris benestants és habitualment més agraïda que a les perifèries

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**

Arquebisbe de Barcelona

Edificant l'esperança que el món anhela

Avui celebrem la jornada de Germanor, també coneguda com a Dia de l'Església diocesana, arreu de les diòcesis espanyoles. Cada segon diumenge de novembre l'arxidiòcesi de Barcelona se suma a aquesta jornada, en què retem comptes de la nostra activitat. En un exercici de transparència, expliquem les xifres que resumeixen tot un any de vida pastoral, litúrgica, cultural, educativa i d'acció caritativa.

En el context d'un món convuls, tots els membres del Poble de Déu (ministres ordenats, consagrats i laics) som cridats a anunciar l'esperança que neix de l'Evangeli. És important que prenguem consciència de la missió que hem rebut de Jesucrist i descobrim com portar-la a terme en el moment present de la nostra història.

La missió pròpia de l'Església és anunciar Jesucrist i fer possible un món més fratern i humà. Si bé la primera correspon a tot el Poble de Déu, la segona és la labor més pròpia i específica dels laics.

El papa Francesc ens convida a preparar-nos per participar activament en el Jubileu Ordinari del 2025 que tindrà com a lema: "Pelegrins de l'Esperança." El Sant Pare desitja despertar en nosaltres l'anhel

evangelitzador i, a més, vol que ho fem amb alegria. Una alegria que neix d'acollir l'amor de Déu. Una alegria que es fa més intensa amb l'experiència d'anunciar i compartir l'Evangeli.

Quan participem junts en la missió units a Crist obtenim fruit abundant. Així ho va proposar Jesús, que va enviar els seus deixebles de dos en dos a evangelitzar, a mostrar al món la tendresa de Déu. L'Església, seguint el testimoni de Jesús, a través de persones amb noms i cognoms, es fa propera als més necessitats i a tots els homes i dones de bona voluntat, creients i no creients, que necessiten sentir-se escoltats, abraçats, estimats, persones que necessiten una proposta d'esperança per a les seves vides.

Benvolguts germans i germanes, profito aquest escrit per agrair profundament als cors generosos el seu temps, la seva pregària i el seu suport econòmic. La seva generositat ajuda a fer possible la missió de l'Església. Tots nosaltres formem el Poble de Déu, un poble unit per la fe en Jesucrist, que viu humanitzant el seu entorn, transformant les persones i construint una societat més humana i esperançada.

Que Déu us beneeixi, us guardi i us ompli de la seva pau.

La Sagrada Família ja té tretze torres enllestides del total de divuit.

El 12 de novembre s'escriu un nou capítol de la història del temple amb la benedicció i il·luminació de les torres dels evangelistes

LA SAGRADA FAMÍLIA ENS CONVIDA A LA LECTURA DELS EVANGELIS

CARME MUNTÉ MARGALEF
Barcelona

Des de la cota 135 els quatre evangelistes mostren al món la importància dels evangelis. I ho fan des de la catequesi en pedra que és la Sagrada Família i apuntant als quatre punts cardinals: sant Lluç orientat al nord, sant Mateu al sud, sant Marc a l'oest i sant Joan a l'est. "Amb l'acabament de les torres dels evangelistes la Sagrada Família ens convida a la lectura dels evangelis", comenta Jordi Faulí, arquitecte director de les obres de la Sagrada Família.

El bisbe sant Ireneu de Lió, a partir dels quatre vivents que descriu el llibre de l'Apocalipsi, va identificar per primera vegada en la història els quatre evangelistes: Joan amb l'àguila; Lluç amb el bou; Marc amb el lleó, i Mateu amb l'home. Això succeïa al segle II i des d'aleshores el tetramorf (representació iconogràfica composta per quatre elements) s'ha consolidat en la iconografia cristiana.

"Com sempre, Gaudí beu de la tradició per donar lloc als quatre evangelistes que envoltaran, com en l'art

romànic, la figura de Jesús", remarca l'arquitecte. "El tetramorf representa un mateix missatge (la vida i les ensenyances de Jesús) però explicat de quatre maneres diferents."

El tetramorf s'ha representat gairebé sempre amb ales i amb el llibre. "Hem posat les abreviacions dels evangelistes en vermell, com fa Gaudí amb les inicials dels apòstols, perquè s'identifiquin bé", exposa Faulí. I afegeix que, pel que fa a les ales, tenen forma d'hiperboloides el·líptics de 9 metres d'alçària i estan fabricades en formigó blanc d'alta qualitat i una resistència especial, i reforçades amb un armat d'acer de gran complexitat geomètrica. Per tot plegat, Faulí reconeix la gran feina de tots els treballadors que han executat el projecte.

Pel que fa a la il·luminació, hi ha una diferència important respecte de l'estrella de Maria: "Gaudí va definir l'estrella de Maria com un estel lluminós i, com a tal, porta llum dins seu. No és el cas dels evangelistes, que s'il·luminen des de les torres dels apòstols i, això sí, el dia de demà il·luminaran la torre de Jesús."

Com les altres torres centrals, les dels evangelistes tenen un cos amb finestres triangulars, en aquest cas de vuit cares. El terminal comença amb un tram d'inscripcions ("Amén" i "Al·leluia", a semblança de l'"Ho-

sanna Excelsis" dels apòstols). Entremig hi ha palmes i més amunt hi ha l'icosaedre, el poliedre buit per l'interior on hi haurà els focus que il·luminaran la creu de Jesús, i per damunt de l'icosaedre, la figura del tetramorf, acompanyada del llibre de l'evangeli amb l'abreviatura de cada evangelista i les ales.

NOVA FITA

El 12 de novembre la Sagrada Família escriu un nou capítol en la seva història amb la benedicció de quatre torres més. Ja n'hi ha 13 d'acabades, del conjunt total de 18. "Tenim autorització per il·luminar el tetramorf des del 12 de novembre fins al 7 de gener. Però esperem que ens passarà com amb l'estrella de Maria, que finament es pot il·luminar cada nit de 20 a 23 h", afirma Esteve Camps, president delegat de la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família [vegeu entrevista pàgines 12-14].

Com va passar amb l'estel de Maria, també en aquest cas s'ha volgut obrir la celebració al conjunt de la ciutadania. El moment més important és la missa de diumenge 12 de novembre a les 17.30 h, presidida pel cardenal Joan Josep Omella i concelebrada pel nunci apostòlic i els bisbes auxiliars de Barcelona, amb la posterior bene-

dicció i il·luminació de les quatre torres. La celebració es podrà seguir en directe per Ràdio Estel.

Però hi ha força actes paral·lels com un concert de la Banda Municipal de Barcelona, el 4 de novembre; una trobada castellera, l'11; així com el col·loqui *La paraula que construeix humanitat. Els evangelistes a la Sagrada Família* el 16 de novembre, a la Casa de l'Almoïna, al Museu Diocesà. Així mateix, el 18 de novembre es convocarà un concurs de dibuix, adreçat a estudiants d'ensenyaments artístics d'entre 16 i 25 anys.

“Per a nosaltres l'obertura als ciutadans és primordial”, assevera Xavier Martínez, director general de la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família. “Fa uns anys vam preguntar als ciutadans què opinaven de la Sagrada Família. Reconeixien que hi havia un sentit de pertinença però que la sentien llunyana. Des de llavors hem pres moltes mesures per revertir aquesta opinió.” Així, les jornades de portes obertes que es feien per la Mercè també s'han ampliat a Santa Eulàlia, alhora que tots els actes que es fan compten amb participació ciutadana a través de sortejos d'entrades gratuïtes: concerts, tallers...

“Mantenim una relació cordial amb l'associació de veïns de la Sagrada Família, els tres eixos comercials i la coordinadora d'entitats”, explica el director general. “En les festes del barri ens posem al seu servei per tot el que necessitin, i n'estan molt contents i agraïts.” I afegeix: “Fins i tot la percepció dels veïns afectats per les escales que donen accés a la façana principal ha canviat. Abans el seu criteri era ‘no ens mouran’, mentre que ara és ‘ens volem quedar al barri’”.

PROJECTES DE PRESENT I FUTUR

La finalització del conjunt del tetramorf és l'avantsala de la festa grossa prevista per a l'any 2026, quan s'inaugurarà la torre de Jesús, la

més alta, de 172,5 m, coincidint amb el centenari de la mort de Gaudí i la celebració de Barcelona com a Capital Mundial de l'Arquitectura.

“A nivell intern hem hagut de reprendre tot el que va quedar aturat el 2020 per la pandèmia. L'obra és un transatlàntic que costa molt d'aturar però que encara costa més de posar en marxa. Hem hagut de tornar a muntar les fàbriques externes i restablir la xarxa de proveïdors, sobretot els que treballen la pedra i l'acer, les nostres dues principals matèries primeres”, reconeix Xavier Martínez. “Ara ja estem en el punt de començar a agafar la velocitat de creuer amb l'enfocament de la finalització de la torre de Jesús i la construcció de la façana de la Glòria.” El 2023 es preveu acabar amb 4,5 milions de visitants (les mateixes xifres que abans de la pandèmia) i més de 100 milions d'euros d'ingressos.

A mesura que s'enllesteix la part constructiva, també augmenta la vessant caritativa amb la posada en marxa del Fons d'Acció Social [vegeu requadre] i pastoral. “Cada vegada tenim més peticions de celebrar misses a la Sagrada Família, però aquesta no és una responsabilitat del Patronat, sinó del rector, Mn. Josep M. Turull, i del Consell Episcopal, que són els que en determinen l'ús litúrgic i de culte”, aclareix el director general. Sense anar més lluny, el 12 de desembre la Sagrada Família acollirà una missa criolla impulsada per la Fundació del Convent de Santa Clara de Manresa pels deu anys de pontificat del papa Francesc i de pregària per la pau, presidida pel cardenal Joan Josep Omella. Així mateix, des del 14 d'octubre la Sagrada Família ha recuperat la missa vespertina que havia quedat suspesa d'ençà de la pandèmia, els dissabtes i vigílies de festa de precepte a les 20 h, però amb un caire més parroquial. S'uneix a la missa internacional de diumenge i festius a les nou del matí.

Tot plegat mentre s'avança en la construcció de la façana de la Glòria, la principal, amb les seves més de cent escultures, i s'està a l'espera de la represa de les reunions per abordar l'execució de l'escalinata amb l'Ajuntament, els veïns i els col·legis professionals, interrompudes per la pandèmia. “Estic convençut que trobarem una solució que satisfaci tothom”, conclou Xavier Martínez.

FONS D'ACCIÓ SOCIAL

“L'objectiu fundacional de la Sagrada Família és l'exalçament de la fe i l'exercici de la caritat. L'exalçament de la fe és possible d'ençà de la dedicació del temple el 7 de novembre del 2010. Ara és moment de posar en pràctica l'exercici de la caritat.” Amb aquest preàmbul Xavier Martínez, director general de la Junta Constructora de la Sagrada Família, va anunciar el 19 de setembre la creació d'un Fons d'Acció Social amb la voluntat de servir les persones i els col·lectius més vulnerables, per contribuir a fer una societat més comunitària, equitativa i solidària.

La primera convocatòria del Fons d'Acció Social compta amb una dotació de 2,3 milions d'euros. Sota el lema “Per la construcció d'una societat millor”, té com a finalitat impulsar i cofinançar iniciatives i projectes socials promoguts per entitats sense ànim de lucre que actuen en l'àmbit de la diòcesi de Barcelona. El màxim que cada entitat podrà percebre serà 100.000 euros o el 75% del finançament del projecte.

Les entitats s'han d'acreditar al programari d'internet a partir del dia 2 de novembre, i del 18 de desembre al 31 de gener podran dipositar la informació bàsica del projecte. De l'1 de febrer al 30 d'abril els membres del Patronat avaluaran els projectes i adjudicaran els ajuts, sempre tenint ben presents dos criteris: la diversitat de projectes i la capillaritat territorial.

Cada any el Patronat de la Junta Constructora decidirà quin excedent dels ingressos de l'exercici anterior es dediquen al Fons d'Acció Social.

Actes commemoratius
per les torres dels evangelistes

CAPELLA DE L'ASSUMPTA

Junta Constructora de la Sagrada Família

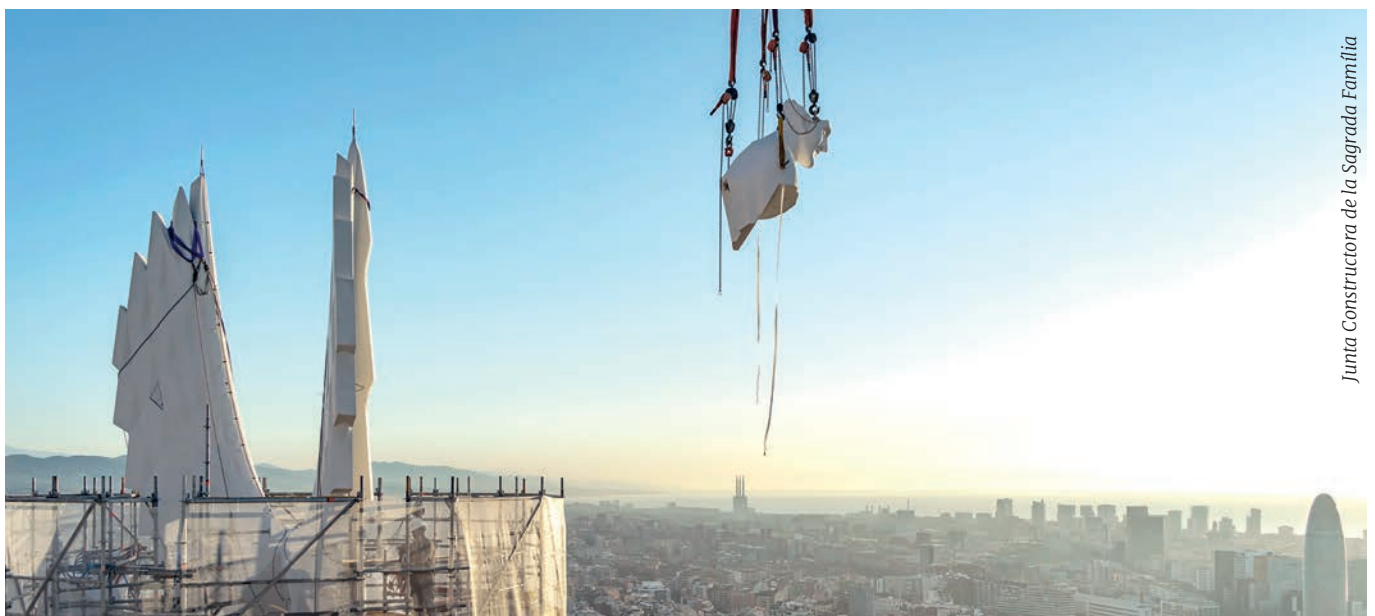
Render de la capella de l'Assumpta, al carrer de Provença.

L'any 2025, si les previsions es compleixen, s'enllestirà la capella de l'Assumpta, que se situa al carrer de Provença, just darrere del presbiteri, i que està dedicada exclusivament a la Mare de Déu.

"La capella de l'Assumpta és una petita joia perquè concentra les formes d'hiperboloides i paraboloides que Gaudí va voler donar al projecte de la Sagrada Família", explica Jordi Faulí, arquitecte director. Això és: una cúpula molt esvelta amb la corona i la creu al damunt, de la qual penja el mantell misericordiós de Maria que uns àngels aixecaran. La capella tindrà dues entrades: una dedicada a Sant Josep Oriol i l'altra a Sant Roc. A l'interior de la cúpula hi haurà representada l'Assumpció i la coronació de la Mare de Déu. En total són 30 metres d'altura d'una capella que podria tenir una rèplica a Rancagua (Xile), ja que quan el 1922 el franciscà Angélico Aranda va demanar a Gaudí un plànol per a una capella dedicada a la Mare de Déu dels Àngels, l'arquitecte li va compartir el que tenia fet per a la capella de l'Assumpta de la Sagrada Família. L'obra de Xile podria ser la primera de Gaudí fora de l'Estat espanyol.

JORDI FAULÍ
 "El tetramorf
 representa un mateix
 missatge (la vida i
 les ensenyances de
 Jesús) però explicat
 de quatre maneres
 diferents"

XAVIER MARTÍNEZ
 "Comencem a agafar
 la velocitat de creuer
 amb l'enfocament
 de la finalització de
 la torre de Jesús i
 la construcció de la
 façana de la Glòria"

Junta Constructora de la Sagrada Família

Col·locació de la darrera peça escultòrica de la torre de l'evangelista Mateu, el 27 de setembre passat.

Esteve Camps, president delegat de la Junta Constructora del Temple Expiatori de la Sagrada Família

“SI NO TENIM UN CONTRATEMPS IMPORTANT, EN UN MÀXIM DE DEU ANYS LA SAGRADA FAMÍLIA ESTARÀ ACABADA”

CARME MUNTÉ MARGALEF

Barcelona

Què significa la benedicció i il·luminació del conjunt escultòric del tetramorf en la llarga història constructiva de la Sagrada Família?

El moment actual és de plenitud. Acabar les quatre torres centrals i que la capella de l'Assumpta arribi a nivell de carrer ens permet dir que ja estem a la fase final. Un cop fet això, només ens queda acabar la torre de Jesús, cosa que està prevista per al 2026, i la part del carrer de Mallorca: capelles del Baptisteri i de la Penitència, i façana de la Glòria. Són moments que cal viure amb satisfacció, alegria, il·lusió i esperança. Si no tenim un contratemps

important com va ser la pandèmia, en un màxim de deu anys la Sagrada Família estarà acabada.

Sempre en relació amb la part constructiva, perquè la façana de la Glòria tindrà més de cent escultures!

Sí, quan dic que s'acaba la façana de la Glòria em refereixo a l'estructura, la construcció, però no a la decoració. Pel que fa a les escultures, és impossible que es puguin encarregar a un mateix escultor. Gaudí va pensar tres nivells per a la façana de la Glòria: terrenal, espiritual i celestial, i per això seran un mínim de tres escultors que se seleccionaran a partir d'un concurs. Tenim l'experiència del concurs d'artistes que estem fent per a les escultures de la capella de l'Assumpta: 4 àngels que coronen la capella i les figures de sant Roc i de sant Josep Oriol de la façana. S'hi van presentar set escultors, dels quals sis continuen el procés de selecció. Al llarg de l'any que ve la Comissió Artística en farà la tria.

És un banc de proves per al concurs de la façana de la Glòria?

Ens dona un bagatge sobre el funcionament de les convocatòries dels artistes. Ara bé, en el cas de la façana de la Glòria serà completament diferent. Ja hi ha artistes internacionals que ens demanen de participar-hi. Per això és molt important la presència a la Comissió Artística de Micol Forti, directora de la col·lecció d'art modern i contemporani dels Museus Vaticans, una persona amb una visió universal i que ha fet un seguit de propostes que s'estan treballant. És un procés lent. Jo diria que a finals del 2024 es farà la convocatòria.

La Comissió Teològica, formada per Armand Puig, Joan Torra i Francesc Torralba, ja va enllestir el seu informe, però haurà de continuar fent assessorament als escultors de la façana de la Glòria.

La Comissió Teològica va presentar el seu informe a l'anterior responsable de Cultura del Vaticà, el cardenal Gianfranco Ravasi. Ara l'ha de presentar a l'actual, el cardenal José Tolentino de Mendonça, que ha manifestat la voluntat de visitar la Sagrada Família amb la vista

Junta Constructora de la Sagrada Família

Esteve Camps és president delegat de la Junta Constructora des del 2011.

posada en el 2026 i en la finalització de la façana de la Glòria. L'arquitecte director, Jordi Faulí, serà l'encarregat de fer el seguiment dels escultors amb l'assessorament dels teòlegs. Seran un mínim de tres artistes, però hi ha d'haver un mateix fil conductor.

Quan diem que som la generació que veurem acabada la Sagrada Família incloem el pont?

No he vist mai que l'acabament d'una església estigui vinculat a un pont. Es farà el pont quan correspongui. Ara bé, jo soc optimista. Si hem aconseguit el permís d'obres després de 125 anys de construcció gràcies a l'acord amb un ajuntament que no ens era procliu, com no podem arribar a un acord amb el veïnat? S'hi arribarà, és qüestió

de negociar. El que puc dir és que he demanat visita a l'actual tinent d'alcalde Urbanisme, Laia Bonet. Quan em convoquin, amb molt de gust explicaré el meu punt de vista i iniciarem diàleg.

El 5 de març del 2020 va tenir lloc la primera reunió per abordar l'execució de l'escalinata amb l'ajuntament, els veïns i els col·legis professionals. Quan es reprenquin les reunions, que van quedar interrompudes per la pandèmia, quina serà la posició de la Sagrada Família? Amb què no claudicareu?

Quan vaig ser nomenat president delegat de la Junta Constructora l'ajuntament presidit per Xavier Trias ens va preguntar si l'escalinata es podia estrènyer una mica. Era de sentit comú, perquè reduint

“Acabar les quatre torres centrals i que la capella de l'Assumpta arribi a nivell de carrer ens permet dir que ja estem a la fase final”

“Gaudí va pensar tres nivells per a la façana de la Glòria: terrenal, espiritual i celestial, i per això seran un mínim de tres escultors”

“Que les escales puguin ser una mica més estretes, d’acord, però no renunciarem al projecte i el defensarem fins al final”

“Si el nou bisbe de Barcelona em demana un any de transició el faré, però no més”

“La mitjana diària de persones que entren a la capella del Santíssim és de 800. En quina església a Espanya entren 800 persones cada dia a resar?”

“El cardenal José Tolentino de Mendonça ha manifestat la voluntat de visitar la Sagrada Família amb la vista posada en el 2026 i en la finalització de la façana de la Glòria”

uns metres l’escalinata, que ja és de dimensions considerables, no perjudicàvem tanta gent. Amb Ada Colau aquell projecte va quedar aturat, però vam poder aprovar la totalitat de la construcció en la seva verticalitat. L’escalinata és un tema que ha d’afrontar el nou consistori. Nosaltres no renunciem al projecte que va presentar Antoni Gaudí l’any 1915, amb les escales perfectament definides, i que tothom pot contemplar a l’Arxiu Municipal de Barcelona. Que puguin ser una mica més estretes, d’acord, però no renunciarem al projecte i el defensarem fins al final.

Tenen permís per il·luminar les torres dels evangelistes fins al 7 de gener. Passarà com amb la torre de Maria, que el permís provisional ha esdevingut definitiu?

Tenim autorització per il·luminar el tetramorf des del 12 de novembre fins al 7 de gener. Però esperem que ens passarà com amb l’estrella de Maria, que finalment es pot il·luminar cada nit de 20 a 23 h. D’altra banda, estem en procés de legalitzar el pla general d’il·luminació. Recentment, hem rebut la visita dels organismes pertinents (Urbanisme, Patrimoni...) i tothom està d’acord amb el pla d’il·luminació que volem fer. S’abaixa la intensitat de la llum, que es fa més tènue, perquè no hi hagi tanta contaminació lumínica i alhora es posi més en relleu el valor arquitectònic.

PREMI DE FINAL DE CARRERA

Des del 2011 és el president delegat de la Junta Constructora. Quina valoració fa de tots aquests anys?

Per a mi ha estat el premi de final de carrera. Jo venia del món bancari i el fet d’estar aquí m’ha obert un món nou a molts nivells: artístic, musical, arquitectònic... Gràcies a un equip extraordinari de treballadors, hem convertit una entitat de caire familiar en una empresa que és punta de llança. Jo no soc gens amant de la informàtica però ja he realitzat la contractació d’un expert en intel·ligència artificial. S’ha de mirar el futur. Quan el cardenal Omella acabi el seu mandat com a arquebisbe de Barcelona, tot el patronat posarem el nostre càrrec a disposició del nou ordinari diocesà. Si el nou bisbe em demana un any de transició el faré, però no més.

Què serà la Sagrada Família del futur?

Serà el punt de referència d’Europa de la religió, la fe i l’espiritualitat. Serà un punt de convergència de persones de totes les confessions religioses, però també dels no creients. Tothom s’hi ha de sentir acollit. La mitjana diària de persones que entren a la capella del Santíssim és de 800. En quina església a Espanya entren 800 persones cada dia a resar? També podem destacar la missa vespertina que es fa les vigílies de precepte i la missa internacional en quatre idiomes de diumenge i que també reuneix 800 persones. A dos quarts de vuit del matí ja hi ha cua per entrar-hi. També les misses solemnes amb motiu d’esdeveniments importants. Amb escreix, la Sagrada Família compleix la seva missió pastoral.

Un altre motiu de satisfacció és l’obertura a la ciutadania.

És una gran satisfacció. Arran de la pandèmia vam posar en marxa les visites als col·legis professionals i als sectors que havien lluitat contra el virus a primera fila. Abans les jornades de portes obertes només es feien per la Mare de Déu de Mercè, i ara també per Santa Eulàlia. En la darrera convocatòria hem rebut 117.000 sol·licituds per 15.000 entrades. També quan fem concerts posem a l’abast de la ciutadania un determinat nombre d’entrades. La Sagrada Família ha fet una gran obertura i col·laboració amb el conjunt de la ciutat. Ho vam veure amb tots els actes organitzats amb motiu de la inauguració de la torre de Maria i ara amb el conjunt del tetramorf.

L’any 2026 havia de ser el de la finalització de la part constructiva, però per culpa de la pandèmia es va haver de descartar. Igualment és un any molt potent: inauguració de la torre de Jesucrist, centenari de la mort de Gaudí, Barcelona capital mundial de l’arquitectura...

Sí, i per això és molt important que treballem tots junts. Per part nostra hem convocat totes les institucions implicades en aquestes efemèrides: Col·legi d’Arquitectes, Càtedra Gaudí, Edificis Gaudí... Nosaltres els informarem dels dos esdeveniments que organitzem: el centenari de la mort d’Antoni Gaudí i la inauguració de la torre de Jesucrist. Estem oberts a totes les propostes que ens facin.

Agustí Codinach

Detall de les quatre torres dels evangelistes: fust, icosaedre i tetramorf.

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana analitzem la publicació de la **síntesi** de l'Assemblea General Ordinària del **Sínode sobre Sinodalitat** i el bisbe auxiliar de Barcelona, Mons. **David Abadías**, parla sobre l'**atenció** a les **víctimes d'abusos**

El Sínode aborda principalment la participació en l'Església de laics i dones

Una síntesi de consens amb reconeixement de diferents sensibilitats

RODRIGO MORENO QUICIOS
CORRESPONSAL A ROMA

Després de quatre setmanes de feina a l'Aula Pau VI del Vaticà, la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode sobre Sinodalitat ha aprovat i publicat la seva síntesi. És un document consultiu i no vinculant amb els principals consensos (tot i que també diferències) que han tingut els 364 membres amb dret a vot en la reunió a l'hora de mirar de respondre les preguntes del seu *Instrumentum laboris*.

La síntesi compta amb 336 paràgrafs aprovats un per un pels participants. El document va veure la llum després d'encadenar nombrosos endarreriments perquè, tot i que es va escriure en un clima d'unitat, a mesura que es demanava concreció en les idees es van revifar alguns debats.

Finalment, ha reunit un consens ampli i els dos enunciats més divisius han quedat reflectits en el document amb un 80% d'aprovació. Són els referents a la conveniència o no del diaconat femení, un tema que no era objecte central de les converses i sobre el qual l'assemblea s'ha limitat a plasmar el parer dels participants.

"Alguns consideren que aquest pas seria inacceptable perquè és discontinu amb la Tradició", comença el paràgraf 9j de la síntesi, referent a aquesta qüestió, "per a d'altres, però, concedir a les dones l'accés al diaconat restauraria una pràctica de l'Església primitiva", matisa el document. La síntesi no arriba a cap conclusió precipitada sobre aquesta qüestió per a la qual el Papa ja va crear dues comissions d'estudi el 2016 i el 2020. Encara s'està discernint sent conscients que a

l'Església no hi ha prou consens per a cap canvi. Menys encara en el fet de tenir en compte la sensibilitat de les comunitats asiàtiques i africanes, on no hi ha crisi de vocacions, no hi ha una demanda tan forta de participació ministerial de les dones i hi ha més preocupació per altres temes com la persecució religiosa.

DEBAT PARAL·LEL SOBRE LES BENEDICCIONS LGTBI

Un altre tema de gran interès per als periodistes, però que la síntesi aborda escaridament, és la possibilitat (o impossibilitat) de benediccions a parelles homosexuals. Un primer esbrossat incloïa les sigles LGTBI, tot i que la versió final les ha omès. Era una possibilitat que, abans que comencessin les votacions, ja contemplava el jesuïta nord-americà James Martin, famós perquè ha desenvolupat la pastoral amb persones homosexuals, el qual opinava que seria "decebedor" que no s'anomenés explícitament el col·lectiu amb el qual treballa.

En cas que en un futur s'aprovés aquest tipus de benediccions, el Papa ja va assenyalar als cinc cardenals que li van plantejar les *dubia* que aquestes haurien d'estar clarament diferenciades del matrimoni per evitar qualsevol tipus d'equiparació i confusió. A més, segons el pare sinodal i arquebisbe de Riga, Zbigneŭ Stankevičs, s'haurien de donar només a parelles que es comprometessin a viure en castedat perquè "l'amor veritable no es pot separar de la veritat" i donar la seva aprovació a una unió activa sexualment i tancada a la vida seria "un gran problema perquè suposaria beneir el pecat".

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Perifèria
sinodal

Missa conclusiva del Sínode.

Al marge d'aquestes dues qüestions, el Sínode ha recollit nombrosos reconeixements per a dones i laics, els quals han votat per primer cop en aquesta reunió en la seva essència de bisbes, però plena cada cop de més veus.

La síntesi reconeix el pes de les dones en la vida parroquial i d'evangelització de les famílies. Demana per a elles "més responsabilitats pastorals en tots els àmbits de la vida i la missió de l'Església". I aborda un tema dolorós per al qual demana una solució urgent: la invisibilització i relegació a tasques domèstiques de consagrades, "que estan considerades molts cops com a mà d'obra barata".

Sobre els laics, el document reconeix que "contribueixen de forma vital a fer la

missió de l'Església en les situacions quotidianes". I demana valorar la seva aportació genuïna i no acudir-hi només quan no estiguin disponibles els sacerdots "amb el risc que el caràcter pròpiament laical del seu apostolat es vegi disminuït".

El proper pas del Sínode serà que la síntesi arribi a les conferències episcopals i Esglésies particulars perquè tots els fidels la discernixin i complementin de cara a la propera assemblea general que tindrà lloc novament a Roma l'octubre del 2024. Serà llavors quan es redactin unes conclusions definitives a aquest procés que haurà durat tres anys. Finalment, quedarà en mans del Papa, el qual té l'absoluta última paraula en aquest procés, s'apliquen els canvis que s'hi suggereixin.

Durant alguns dies vaig tenir la sort enorme de participar en activitats paral·leles al Sínode convocades a Roma per organitzacions de laics que volen aprofitar aquesta porta oberta per impulsar una renovació profunda de l'Església. Són persones amb un compromís eclesial fort i, moltes d'elles, amb gran formació teològica. Es van organitzar manifestacions, reunions, debats, presentacions, litúrgies i pregàries... units sota el mateix anheli: una Església més semblant a la comunitat de creients que va fundar Jesús. Com a membre del Consell de Dones Catòliques, ha estat emocionant compartir amb dones dels cinc continents, cadascuna amb les seves cultures, les seves expressions, les seves realitats, algunes fent un gran esforç econòmic i personal per viatjar a Roma. Vam poder escoltar algunes de les dones que participaven en l'Assemblea. Els seus relats d'aquesta experiència nova són font d'esperança i alegria. S'estan fent passes cap a la igualtat. Expliquen, per exemple,

que alguns bisbes han demanat que se'ls cridi pel seu nom, no pel seu càrrec, per construir junts com a germans i germanes. Elles se sentien lliures d'expressar i defensar la seva opinió a les taules rodones, que són signe de circularitat que es comença a viure. A les portes del Sínode, veus diverses de dones demanaven que se les reconegui com a iguals, que hi hagi un llenguatge inclusiu a les litúrgies, escriptures i documents de l'Església, que s'acabi amb la violència contra les dones. Tant de bò s'ampliï la taula sinodal i s'incloguin altres veus encara per escoltar, perquè la nostra Església sigui la comunitat eucarística que inclou tota persona sense excepció.

TERESA CASILLAS

Neuroquímica i educadora

“SÍ, HEM FALLAT; PER TANT, HEM D’ATENDRE, CUIDAR, GUARIR I ACOMPANYAR”

El bisbe David Abadías és l’encarregat del servei d’atenció a les víctimes d’abusos a l’arxidiòcesi de Barcelona

REDACCIÓ

Barcelona

Foto: Agustí Codinach

El mateix dia, 27 d’octubre, que el Defensor del Poble presentava, al Congrés dels Diputats, l’informe que ha elaborat sobre la pederàstia en el si de l’Església espanyola, Mons. David Abadías, bisbe auxiliar de Barcelona, era convidat als estudis de Ràdio Estel. Entrevistat per Toni Hervás, director de l’emissora, el prelat va parlar de què s’està fent des de l’Església i, més concretament, des de l’arxidiòcesi de Barcelona en la qüestió dels abusos a menors.

Senyor bisbe, com creu que s’ha de rebre aquest informe per part de la societat i per part de l’Església?

Tot informe, tota eina, tota realitat que ens pugui ajudar a treballar més i millor per solucionar aquesta situació no només és sempre benvinguda, sinó necessària, i tant de bo continuem amb aquesta mateixa dinàmica, de continuar ajudant, descobrint i, sobretot, reparant, acompanyant i guarint tot el que s’hagi de fer.

Vostè s’encarrega del servei d’atenció a les víctimes d’abusos a l’arxidiòcesi de Barcelona.

Sí. El senyor cardenal em va demanar, cap a l’abril d’enguany, d’acompanyar aquest servei, que ja el teníem des de feia uns anys a la diòcesi. No ha estat evidentment una tasca ni agradable ni bonica. De totes les missions noves que anava assumint, aquesta és la que m’ha causat cert impacte i serios i lògic respecte. D’altra banda, hi ha la sensació que és una realitat que hem de tractar i hem de tractar bé. Això ha passat i s’ha de solucionar. I ara ens toca a nosaltres fer-ho. Cal sentit de responsabilitat i sentit de justícia, de fer les coses i fer-les bé, sobretot en bé de les víctimes. I amb el procés de protocol, de prevenció, tot el que tinguem al nostre abast, tota la formació que puguem fer als nostres àmbits dins de l’Església per evitar que això continuï succeint.

Quina és la feina que s’està fent des de l’Església per protegir els col·lectius afectats: menors, persones vulnerables...?

Hi ha diversos protocols i textos. El sentit comú ens fa actuar d’una manera molt ràpida perquè s’ha de solucionar, s’ha de respondre davant de la urgència. Després, a mesura que van passant les setmanes, els mesos..., amb una mica de serenor, vas veient que tot encara es pot millorar. Hi ha una primera resposta, més ràpida i contundent, però sens dubte sempre millorable. Per tant, el nostre procés ha estat d’anar responnent en cada moment, entenent que no hi ha encara una resposta definitiva, que cal afinar tot i més. És un procés que no tan sols el fem nosaltres, sinó tota la societat. És un mal de tota la societat. El mes

de setembre passat hem començat unes formacions, d’una durada de tres anys, adreçades als mossens, no només en qüestió jurídica i psicològica, sinó sobretot en termes de prevenció. Als mossens ens ha ferit veure tot això. En conseqüència, també volem acompanyar els mossens en aquest procés i perquè puguin tenir més eines per prevenir i per guarir. Així, cada dia serem més actius, amb actituds, amb paraules, amb gestos...

Quin és el protocol que ha de seguir una persona a l’arxidiòcesi de Barcelona que vulgui fer una denúncia?

La persona contacta amb la diòcesi (presencialment, per telèfon, per correu electrònic...) i un expert, amb una formació especialitzada, l’atén. Volem que tota persona trobi, per part nostra, l’empatia de l’escolta i de l’acollida. Després, aquesta persona queda acollida des del punt de vista jurídic i psicològic, i aquí comencem ja tot el procés. Nosaltres anem sempre a fer la denúncia, tant la canònica com la civil. La majoria dels últims casos que hem atès són de persones que han estat víctimes d’abusos no per part d’un clergue, sinó per part d’una persona dins de la família. Obrim el servei a qualsevol persona, dintre i fora de l’Església. Els facilitem advocats, psicòlegs... i hi som nosaltres, que els acompanyem en la dimensió més espiritual. A partir d’aquí, continua un recorregut d’investigació, canònic o jurídic.

Quins són els objectius del servei d’atenció a les víctimes?

“La persona que ha patit un abús té una ferida que l'acompanyarà tota la vida”

El primer objectiu és la justícia, és a dir, reparar tot el que es pugui. Si hem fallat com a institució, cal reaccionar davant d'aquesta situació, prendre'n consciència de manera molt seriosa i no tan sols donar les eines perquè no es torni a repetir, sinó intentar ajudar la persona a guarir-se tant com sigui possible. La persona que ha patit un abús té una ferida que l'acompanyarà tota la vida. Mai no serem capaços de reparar-ho tot. Sí, hem fallat; per tant, hem d'atendre, cuidar, guarir i acompanyar.

Quines són les reaccions de la víctima d'un abús que s'adreça a aquest servei?

Cada cas és absolutament diferent. Hi ha una tipologia que es va repetint,

però cada persona és diferent. El que fem és escoltar molt, perquè la persona necessita expressar-se. És una escolta dolorosíssima. Intentem no dir paraules buides. El millor és el silenci i l'escolta. Ells s'adonen de la nostra empatia, perquè compartim amb ells un moment de dolor. A partir d'aquí, hi ha moltes reaccions, també d'enuig, i és humanament comprensible. Que, com a Església, els podem demanar perdó, els podem acompanyar, els podem guarir, per a ells també és important. Per a alguns d'ells és una font de consoli ens manifesten un profund agraïment.

El Papa ha demanat perdó pels casos d'abusos, com també ho ha fet el cardenal Joan Josep Omella, bis-

bes i molts responsables religiosos. Quan creu que la societat acceptarà aquest perdó?

És un procés molt llarg, difícil i dolorós. L'objectiu és atendre cada persona en el moment que se'ns presenta, de la millor manera que sapiem amb totes les reparacions humanes, psicològiques, espirituals, materials... I oberts a acompanyar-los tot el temps que calgui. Que la societat a poc a poc ho va coneixent, millor. Que aquest perdó pren cada cop més força en els seus cors, millor. Sincerament, no estarem pendents de l'opinió pública per fer la nostra feina. Atendrem cada persona, cada situació, com si fos l'única i la més important, els anys que faci falta.

TERRASSA

Curs de renovació pastoral

El bisbat de Terrassa ha iniciat un curs de formació dirigit a preveres i diaques organitzat per la Delegació diocesana d'Evangelització i Formació amb el suport d'Autem (el primer institut de lideratge Pastoral d'Espanya). S'hi han inscrit fins a 38 participants i, amb aquesta iniciativa, es pretén formar en el lideratge. El curs es dividirà en quatre mòduls que es distribuïran en diferents dies al llarg dels propers mesos.

VIC

25 anys de l'Institut de Ciències Religioses

El dimarts dia 17 d'octubre va tenir lloc al Seminari de Vic la inauguració del curs 2023-24 de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic (ISCRVic). L'arquebisbe metropolità de Tarragona i primat, Joan Planellas i Barnosell, va pronunciar la lliçó inaugural: *El projecte pastoral del papa Francesc: una teologia en diàleg amb la vida.*

SOLSONA

Trobada de diaques permanents amb les seves esposes

El 21 d'octubre es va fer la trobada fraternal dels diaques i les seves esposes a Tàrraga. L'objectiu de l'encontre fou refermar els lligams de fraternitat posant en valor la seva gran col·laboració en el suport de la vocació diaconal dels seus marits. La trobada va servir per compartir la realitat com a família, interès pels fills, les tasques en el servei diaconal, temes pastorals i la situació a la parròquia i a la diòcesi.

GIRONA

Onzena edició de la Missa sobre l'Empordà

El diumenge 15 d'octubre es va celebrar a Figueres l'XI Missa sobre l'Empordà, a l'aire lliure, a la banda de ponent del turó del Castell de Sant Ferran, amb la participació d'unes 150 persones de l'arxiprestat de l'Alt Empordà Interior. El tema central va ser la sequera, sota el lema *L'aigua, font de vida.*

TARRAGONA

Càritas aplega tres-centes persones en la 15ena Trobada del Voluntariat

El Casal Municipal de Torredembarra va acollir la quinzena edició d'aquesta trobada. En aquesta ocasió, la jornada va comptar amb una conferència a càrrec del Dr. Francesc Torralba sobre la mirada contra la indiferència. L'arquebisbe Joan Planellas va presidir la trobada i la celebració de l'eucaristia, va agrair l'esforç de tots els voluntaris de Càritas a l'arxidiòcesi.

LLEIDA

Dia de la Seu Vella

El bisbe Salvador va presidir el 29 d'octubre la santa missa amb motiu del Dia de la Seu Vella. Després del repic de campanes, l'antiga catedral va tornar a acollir una celebració eucarística com era habitual durant els segles en què va ser el temple principal de la ciutat. Durant l'homília, el bisbe va voler posar l'accent en l'origen religiós d'un monument que actualment té múltiples usos.

TORTOSA

Reunió de delegats de Missions a Catalunya

El 6 d'octubre, el Palau Episcopal de l'arquebisbat de Barcelona va acollir la reunió conjunta de les Delegacions i Secretariats diocesans de missions i Direccions diocesanes de les Obres Missionals Pontifícies (OMP) amb seu a Catalunya. Va presidir la reunió Mons. David Abadías com a responsable d'acompanyar les reunions interdiocesanes dels delegats diocesans de Missions.

URGELL

Trobada general d'Animadors de Cant per a la litúrgia a la Seu

Els dies 28 i 29 d'octubre va tenir lloc a la Seu d'Urgell la XLI Trobada general d'Animadors de Cant per a la Litúrgia, impulsada fa més de 50 anys pel monestir de Montserrat, que va acollir unes 90 persones d'arreu del territori català i les Illes, i també del bisbat d'Urgell. El diumenge 29, l'arquebisbe va presidir la celebració eucarística dominical a la catedral d'Urgell.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Dedicació de l'altar major de Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú

El diumenge 22 d'octubre, a la parròquia de Sant Antoni Abat de Vilanova i la Geltrú (Garraf), es va celebrar l'acte de la dedicació de l'altar major. La celebració, amb l'església plena, la va presidir el bisbe Agustí Cortés, acompanyat dels preveres de diferents parròquies del bisbat, vinculats a Sant Antoni Abat, també dels monjos de Montserrat i les monges de Sant Benet. També hi va assistir l'alcalde i altres autoritats de la ciutat.

LUCIA MONTOBBIO
CAMPA
Periodista

L'informe de Save the Children afirma que amb vuit anys, la majoria ja han vist porno, i que amb dotze, hi ha qui ja n'és consumidor habitual

Pornografia, un repte comú

Una colla d'amics quedem al convent de Sant Agustí. Alguns tenim fills. Mentre la canalla corre pel claustre, xerrem. Amb to consternat, comentem els tres capítols emesos per TV3.

“Menors. Sexe. Pornografia. Una realitat que resulta incòmoda i en alguns casos, dolorosa”, apunta la presentadora Laura Rosel. La torno a escoltar mentre dino amb un director de cinema social. En ocasions puntuals, treballem junts. Acaba de ser pare. Atura el vídeo i em pregunta astorat: “Però això és així?”

També *Catalunya Cristiana* va dedicar un número de maig a reflexionar sobre la pornografia. La professora Ausona explicava que l'aportació concreta de l'humanisme cristià “és reforçar la dimensió emocional, afectiva i espiritual que es troba dins de la sexualitat en relacions igualitàries entre homes i dones”.

La pornografia, d'igualitària, poc. La mateixa Erika Lust, directora de cinema per a adults, admet a Rosel que els vídeos transmeten missatges negatius relacionats amb: la misogínia, el racisme, la violència, l'homofòbia o el fetitxisme. “Es tracta d'una ficció exagerada pen-

sada per a adults”, diu Lust. Per contra, és accessible de forma gratuïta per a tothom des de qualsevol dispositiu. L'informe de Save the Children afirma que amb vuit anys, la majoria ja han vist porno, i que amb dotze, hi ha qui ja n'és consumidor habitual.

Joan Bordeus, crític cultural, escriu a *Núvol*: “Em costa creure que els senyors de quaranta i cinquanta anys siguin analfabets tecnològics que no s'han deixat caure pel tobogan lubrificat de Pornhub.” Té raó. Això no impedeix el que confessa Verònica Moreno, participant a *Generació Porno*: “És xocant adonar-se que encara que et comuniquis amb els teus fills i et moguis per les xarxes socials, hi ha detalls esfereïdors que se t'escapen.”

Han saltat les alarmes, i per això les converses sobre el documental se succeeixen. Plou i una mare de l'escola em convida a tancar els paraigües i anar a fer un cafè. Després de mitja hora de conversa, la qüestió torna a emergir: “Com podem donar resposta a aquesta realitat?” Coincidim que les famílies arribem fins on arribem. Hi ha un repte comú en el món de l'educació, de la salut, de la seguretat i de la política. N'estem segures: “En sentirem a parlar.”

JAUME BERNADET

Responsable de pastoral
educativa a Salesians-Sant
Vicenç dels Horts

AULA EDUCATIVA

Ensenyar a caminar cap endins és fàcil

Com ens podem atrevir a ensenyar interioritat
si nosaltres no en fem?

Ensenyar la interioritat a l'escola és fàcil si jo soc una persona que, de forma sistemàtica i periòdica, em cultivo interiorment. Ensenyar (o proposar) la pregària a la comunitat educativa és fàcil si jo soc una persona avesada a la pregària personal: poca, però constant; poca, però bé!

Seduir els membres de la comunitat educativa perquè entrin i vegin de què va l'Església (i qui vulgui que s'hi quedi) també és fàcil si jo soc una persona que pertanyo a un grup de fe o visc amb una comunitat cristiana que em fa de referència. Acompanyar (vitalment, però espiritualment, també) l'alumnat és fàcil si jo soc una persona que he buscat (o busco) algú que m'acompanyi

i, per tant, em deixo acompanyar (espiritualment, també) per algú. Proposar campanyes solidàries a l'escola és fàcil si jo soc una persona adherida (de paraula, pensament i acció) a causes justes.

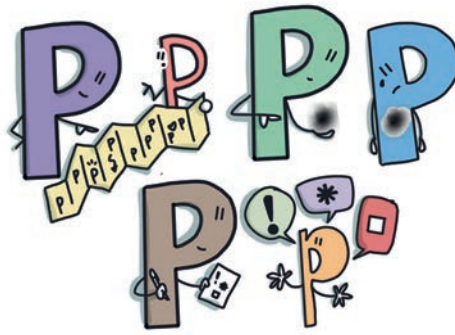
Jesús diu: "Si un cec guia un altre cec, tots dos cauran en un clot" (Mt 15,14). Obvi i evident, oi? Com ens podem atrevir a ensenyar interioritat si nosaltres no en fem? Com ens podem atrevir a acompanyar la gent si nosaltres no som acompanyats (o no ens deixem acompanyar) per ningú? Ens passarà que, obvi i evident, caurem en un clot i direm que ensenyar la interioritat i acompanyar les persones és difícil. Però la dificultat no raurà en la naturalesa de la interioritat o l'acom-

panyament, sinó en la nostra poca pràctica.

Fa força anys que tinc arrelat un convenciment profund: només puc oferir (creïblement) allò que jo ja visc. Algú podria qüestionar-me: que tu ho visquis no vol dir que arribis a transmetre-ho. I jo dic: d'acord, és veritat! Que jo sigui una persona solidària no em garanteix la capacitat de contagi d'aquest valor. Però, avui, em refereixo al fet que si jo ho visc, és fàcil ensenyar-ho. Una altra cosa serà que els altres ho aprenguin. I l'aprenentatge depèn, una mica, de la didàctica i, molt, de la disponibilitat i predisposició de la persona per aprendre. Però avui no em referia a l'aprenentatge, sinó a l'ensenyament.

JOAN D'À. JUANOLA

Psicòleg general sanitari i
professor de la Universitat
Abat Oliba CEU

@juanjofdezsola

APUNTS DE PSICOLOGIA

Santedat i salut mental

Santedat i salut mental no es poden considerar separadament, ja que totes dues s'orienten i es configuren vers la plenitud humana

Hereus de la filosofia de Nietzsche, assumim de forma més o menys explícita que la moral cristiana és incompatible amb la salut mental. El sacrifici i la renúncia ens semblen poc saludables. Carregar amb les creus de la vida no sembla una recomanació gaire terapèutica. La psicoanàlisi de Freud, davant d'aquesta moral cristiana, pretén guarir la persona afeixugada per les normes, que l'emmalalteixen, per mitjà de la presa de consciència d'aquelles coses que la moral li ha reprimat i que hauria de considerar satisfes-les per restablir el seu equilibri psíquic.

Davant d'aquest plantejament, és necessari aturar-se a pensar si la moral cristiana i la psicoanàlisi són dues dimensions independents o són propostes de vida incompatibles entre elles. Si fossin independents no tindria per què haver-hi incompatibilitats, però si hi són, potser cal reconsiderar la naturalesa de la proposta del psicòleg de Viena. Aquesta reflexió hauria de considerar, també, les altres propostes psicoterapèutiques. El cas és que, santedat i salut mental no es poden considerar separadament, ja que totes dues s'orienten i es configuren vers la plenitud humana, que es defineix a partir de la manera amb la qual

s'entén el que és la persona humana. La santedat no està desvinculada del desenvolupament integral de la persona humana, ni la salut psíquica que pretén la psicoteràpia està desvinculada d'una convicció sobre què permetrà que la persona assoleixi la seva plenitud. Totes dues convergeixen en l'antropologia: "Què és l'home?", diria Kant.

D'una banda, la moral peca quan s'aplica amb la lògica "de l'home per al dissabte" i no "del dissabte per a l'home". Això sí que fa emmalaltir la persona. De l'altra, la psicologia s'extralimita quan s'erigeix com a salvífica de la malaltia i sofriment psíquic. Certa ingenuïtat porta a obviar que la naturalesa humana és "caiguda" i això porta al fracàs de les propostes en aquesta línia. La doctrina del pecat original, en canvi, ens permet entendre les limitacions i debilitats humanes, però conscients que "al principi no era així". Aquesta fe li dona esperança per emprendre el camí penós, ascètic, per adquirir la virtut. No defuig el sofriment, ni es conforma amb les seves mancances, sinó que mira el crucificat i espera d'Ell la gràcia per ser un altre Crist. No s'obsessiona amb les faltes sinó que demana ajut per millorar i agraeix el que hi ha de bé a la seva vida. Viu les pròpies circumstàncies

amb infància espiritual, és a dir, amb confiança i sense por.

Actualment, sembla que la psicoteràpia orientada al benestar emocional contradiu la proposta cristiana. Davant d'això, cal fer una reflexió i saber identificar posicions reductives, com la ingènua optimista i l'obsessionada amb les limitacions humanes. A totes dues els falta humilitat, que és la clau de volta de la moral cristiana i que permet una vida mental saludable. Una societat que no és humil caurà en la desesperació o en un empoderament pretensió que no aconseguirà la salut mental per més que s'ho proposi. La vida personal i les relacions humanes s'han de concebre des de la humilitat i des de la cerca de la virtut si es vol que siguin saludables. Això exigeix un esforç de perfeccionament personal. Sembla que està molt clar que l'èxit és fruit de l'esforç, però que aquesta lògica no serviria per explicar la felicitat.

El cristià és conscient que la santedat a la qual aspira no està renyida amb la salut mental, malgrat que no quedi preservat del patiment. Per això, des de la humilitat no s'obsessiona ni es desespera sinó que confia que rebrà la gràcia necessària per fer front a les adversitats de la vida i això li dona la seguretat, la pau interior que anomenem, altrament, felicitat.

“Els adults hauríem d’autocontenir aquesta mirada projectiva, performativa i negativa sobre els joves i demanar-los disculpes”

“Veig moltíssima esperança en les famílies, crec que les relacions dels pares amb els fills són molt millors que les que teníem amb els nostres pares”

La professora Román a l'entrada del Reial Cercle Artístic, a Ciutat Vella.

Begoña Román, filòsofa, professora a la UB i presidenta del Comitè d'Ètica de Serveis Socials de Catalunya

“NOMÉS ES POT APRENDRE EL COMPROMÍS DES DE DINTRE”

**JOAN ANDREU
PARRA**
Barcelona

Begoña Román Maestre (Petrer, Alacant, 1965) s'ha posat a la butxaca l'auditori que l'ha vingut a escoltar al Reial Cercle Artístic de Barcelona convocat per l'Àmbit Maria Corral. Hi ha una raó principal: es creu el que diu. *Per un futur compartit: la confiança com a tasca ètica* ha estat el títol de l'estimulant conferència que la professora Román ha impartit en dues parts.

Parlar de “futur compartit” és posar l'accent en el fet comunitari, en el nosaltres. És una dinàmica contra corrent que requereix compromís. Estem disposats a comprometre'ns?

Podem fer com a mínim dues lectures per afrontar el compromís. Una, l'exemplaritat, el millor

per aprendre el compromís és veure una persona compromesa, el seu compromís et desperta una admiració moral. I la segona, que hi ha una pàtina de plaer en aquell compromís, fins i tot quan és un compromís de sacrifici; les persones que tenen un compromís en una causa i van cansades, malgrat veure el cansament, compensa. El millor aprenentatge és viure i veure una persona compromesa, i com et narra el seu compromís no fent espectacle, sinó vivint-lo com una identitat de sentit. Només es pot aprendre el compromís des de dintre.

Quan la vam entrevistar el març del 2017 ens deia que “prolifera el malestar mental perquè no tenim resoltes les cures”. El deteriorament de la salut mental, incrementat en postpandèmia, seria un indicador d'aquesta desesperança, d'una manca d'horitzó?

La pandèmia va explicitar i ens va ensenyar com a mínim dues coses: que no tot ho tenim controlat (pot venir un virus i afectar-nos l'organisme) i la nostra necessitat d'interdependència. Si no és col·laborant com a població i les institucions ci-

entífiques treballant no ens n'hauríem sortit. Però també va posar en relleu que quan ens vam quedar a casa, hi va haver gent que s'ho va passar molt malament i d'altres que ens ho vam passar molt bé. Aquests últims som els que a casa estem molt bé, però no era tota la gent: on no hi havia relacions sòlides, la convivència es feia molt tensa, les cases no estaven pensades per estar-s'hi gaire temps, quan vam convertir-les en llocs de feina no vam tenir tanta flexibilitat, el tancament dels joves es va allargar molt, van perdre unes relacions que eren cabdals per créixer i els va deixar una factura. Les universitats haurien hagut de promoure que els joves es trobessin i se sentissin compresos en el seu malestar perquè els van robar (no intencionadament) unes relacions significatives. Per això ara podem acompanyar-los perquè aquest dolor no és inventat, és real, no són uns “fluixos” (com diuen alguns), i aquí l'empatia hi té un paper.

És en els joves on té major incidència aquesta desesperança pel futur? Quina responsabilitat tenim els adults?

“Els Serveis Socials haurien de tenir més pressupost que el Departament de Salut”

“Una vida quotidiana ha de permetre tenir cura de les persones”

Román considera que l'encíclica “Fratelli tutti” del papa Francesc aporta claus per resoldre les cruïlles actuals. A la imatge, el Papa confessa una jove en la darrera JMJ.

Els adults, sense voler, fem un discurs performatiu: els fem veure què pobres desgraciats que són, perquè els espera un futur horros. Projectem l'ombra inconscientment. Tota època ha tingut les seves dificultats. Donem una mica d'imaginació ètica a la capacitat d'obrir horitzons. Així, en primer lloc, hauríem d'autocontenir-nos en aquesta mirada projectiva, performativa i negativa i demanar-los disculpes, perquè no ens vam adonar del món que els deixàvem. Anem a intentar refer amb vosaltres part del món que hem fet tan insostenible. Els joves tenen moltes coses a ensenyar-nos en tema d'identitats i gènere, a no estigmatitzar el patiment, en l'austeritat en el consum. Hem de deixar-nos interpel·lar per ells.

En quina mesura els mitjans de

comunicació contribuïm a crear aquesta sensació de catàstrofe, de món trist?

Sí que hi contribuïu, perquè també heu patit una gran transformació: heu hagut de buscar la supervivència econòmica transformant-vos digitalment, el públic i les tecnologies van canviant, el paper ja no es ven... Ha estat un “sálvese quien pueda” i no hi ha hagut criteris. Crec que ha faltat una mica de reflexió crítica sobre quina responsabilitat teniu en el fet que hi hagi també espai per a les bones noves. Sens dubte hi ha hagut mitjans que han sabut fer-ho millor que altres, per exemple, la ràdio. I també tinguem l'honestedat de dir “no hi ha més notícia” i sapiquem-ho distingir dels que busquen protagonisme, alimentant el morbo i la ferida... Aquí cal coratge del periodista i de l'audiència.

Quins són els primers obstacles a superar per assolir aquest “futur compartit”?

Les estructures econòmiques neoliberals, molt ben posicionades en òrgans de poder i molt poderoses, són el principal obstacle. Per tant, superar-les requerirà una instància tan poderosa com elles.

Quins reptes i oportunitats observa en aquest “futur compartit”?

Hi ha esperances com la renda mínima garantida, els vincles de proximitat quan veus un que abusa de la comunitat i poder fer-li veure que ho està fent malament i no fer un silenci còmplice. També veig l'oportunitat del coneixement, de les ciències obertes; la major consciència moral que salvar vides no pot ser un delictes; juristes mirant de constituir lleis i institucions diferents. La bona voluntat d'un tercer sector social, de

voluntariat, de gent que vol assumir responsabilitat formant-se. I, finalment, però no menor, veig moltíssima esperança en les famílies, crec que les relacions dels pares amb els fills són molt millors que les que teníem amb els nostres pares. Els nostres pares confiaven que deixaven un món millor que el seu, sabien que ens en sortiríem sols, hi havia una relació més freda, més distant, més d'autoritat. Nosaltres sabem que no deixem un món millor, per tant, els hem d'acompanyar més temps, però les relacions són més sòlides, ara hi ha més complicitat, es comparteix més la vida quotidiana.

En els Serveis Socials hi ha molta precarietat i professionals cremats. En quina mesura això incideix en les prestacions de serveis i com es podria reconduir?

La primera és una proposta revolucionària: els Serveis Socials haurien de tenir més pressupost que el Departament de Salut, perquè el 80% dels factors determinants de la salut són socials. Potser cal reconsiderar que curar no cura tant, i que cronificar no requereix tanta intervenció mèdica, però sí en la vida quotidiana quan no s'està al metge o a l'hospital. Els departaments de Drets Socials no són per a pobres desgraciats, són per a persones que tenen uns drets i han d'assumir molt pressupost perquè els temps de cura requereixen molta més intenció i economia. No professionalitzada necessàriament, per tant, la importància de conciliar millor cures i feines: no es tracta de posar més hores a escola bressol perquè la mare pugui treballar més, és treballar menys per atendre les altres dimensions de la vida. La gent no hauria de tenir mala consciència quan es dedica a les cures a corre-cuita i va cansada perquè no arriba a la feina. Una vida quotidiana ha de permetre tenir cura de les persones. I que les cures no recaiguin tant en la família i en la individualitat, sinó que a nivell comunitari creem institucions on la gent no s'hagi de buscar la vida: comunitats com Radars, al barri de la Ribera, que acompanyen a passejar ancians de manera fraterna. La cura ha de ser bastant més institucionalitzada quotidianament i no només políticament i econòmicament. És un canvi important per crear altres tipus de societats.

Ètica per confiar en un futur compartit

“Estem malament de confiança, estem malament de futur”, diagnosticava la professora Begoña Román el 5 d'octubre passat, en una conferència convidada per l'Àmbit Maria Corral (pot consultar-se a YouTube). Román va argumentar que “se'ns ven un futur fotut, determinista i catastròfic davant del qual no hi ha res a fer” i això té la conseqüència de “viure el present sense canviar les causes que han portat a la catàstrofe” i que els “joves no vulguin anar al futur i s'instal·len en l'instant”. La filòsofa va recórrer a sant Agustí per diferenciar entre “viure el present, que significa parar atenció, aturar-se. En canvi, viure l'instant és el consumisme del temps, la voracitat d'experiències i la impaciència.”

Segons Román, sociològicament, avui s'imposa la filosofia de “l'ingrés doble, sense nens” (*double income, no kids*): “No volem criatures perquè no veiem raons per portar-les al món. Hem perdut la fe en les nostres capacitats de crear un món millor.” Per això va convidar a creure de nou en un “humanisme no ingenu” i que “requereix una agència col·lectiva” i a cuidar “l'estructura bàsica de la societat que és la família, allà on es fomenta el recurs moral de l'autoconfiança i el nucli de convivència on ens cuidem els uns als altres”.

La confiança, segons Román, està lligada a “fe i esperança” i significa un “salt”. Certament, les tecnologies digitals dificulten trobar “moments d'interioritat”, fet que la professora lligava amb la pèrdua de salut mental. “Hi ha raons per confiar, sense confiança no fariem res al món”, va assegurar. Entre les propostes, va destacar “tenir cura de les institucions (que ens sobreviuen a nosaltres) i tornar a recuperar la confiança en elles”. Com? “Recordant la nostra interdependència i que només podem viure com a humans creant gremis, ciutats, estructures...”

La societat ha progressat recolzada en els valors cristians i nosaltres estem convençuts que “aquesta és la nostra fe, aquesta és la fe de l’Església que ens gloriem de professar en Crist Jesús Senyor nostre”

Som Església diocesana

**JOAN PLANELLAS
I BARROCELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benlloguts, cada tardor, cada Església diocesana posa en valor la seva pròpia essència obrint a la societat el que és, el que fa i el que gestiona. Això és la Jornada de Germanor per al sosteniment de l’Església catòlica. La fe, certament, la mostrem en cada moment de la vida personal i comunitària, en cada acció que fem sentint-nos que seguim decididament Jesús, en cada persona ajudada, en cada angoixa escoltada i en cada somriure assolit. En aquesta Jornada de la Diòcesi, que és com

també podem anomenar aquest dia, tot això que us he dit ho mostrem especialment contents i orgullosos de les nostres comunitats, de la fe que celebrem, de l’esperança que escampem i de la caritat que compartim.

Estem vivint en temps socialment convulsos, estem intuïnt que tenim al davant un futur incert, nedem entre valors líquids que apareixen i desapareixen amb massa facilitat, i en aquests temps no podem deixar-nos endur ni pel que fan els altres ni pel que s’ha fet sempre sense tenir la iniciativa, sense exercir la valentia i sense fer o implicar-nos en les propostes. Ens podem equivocar, clar! I acceptarem les ferides que són fruit de l’acció i del treball, de les iniciatives i de la valentia, però no defallirem en cap moment. I ara, avui mateix, és una nova oportunitat perquè l’Església de Tarragona es mostri tal com és, amb transparència. No ens ha estat fàcil històricament fer-ho, però ens és una necessitat, ens ha de ser una necessitat per poder dir en veu alta la nostra pertinença a aquesta Església. Per això avui, aquests dies, us expliquem el que fem i, sobretot com ho fem. I d’això n’estem contents malgrat que, com deia abans, siguin temps que conviden a retirar-se, a tancar-se a casa o a refugiar-se en

l’escalf de la comunitat de sempre. El papa Francesc ha dit fins a la societat que prefereix una Església ferida que tancada.

Hem d’enorgullir-nos de servir els valors cristians en una societat bimilenària nascuda cristiana, però que navega acceptant qualsevol proposta fútil i desassenyada només pel fet que és nova. I no ens ha de fer por, no hem de tenir recança de dir que som gent cristiana, que som persones catòliques que creien en el Déu que és Pare i que ens va ser mostrat per Jesús de Natzaret, humà com nosaltres. La societat ha progressat recolzada en els valors cristians i nosaltres estem convençuts que “aquesta és la nostra fe, aquesta és la fe de l’Església que ens gloriem de professar en Crist Jesús Senyor nostre”.

I per tot plegat, hem d’implicar-nos-hi, sempre d’acord amb les nostres capacitats, sempre d’acord amb la nostra vocació, sempre d’acord amb la nostra disponibilitat. Implicar-nos en l’Església que peregrina a Tarragona vol dir posar-nos al servei del Regne sense dubtes, sense condicions i sense vergonyes i no fer cas al missatge recurrent que ens diu que ser una persona religiosa no està bé, i cristiana encara menys.

Ben vostre.

Aquest és un bon camí per al nostre pelegrinatge aquí a la terra. Descobrir l'amor de Déu present a les nostres vides, descobrir fins a quin punt ens ha estimat i ens estima

És la confiança

SALVADOR CRISTAU COLL
Bisbe de Terrassa

Aquest és el títol l'exhortació apostòlica que el papa Francisc feia pública el diumenge dia 15 d'octubre passat. Una exhortació apostòlica sobre la confiança en l'amor misericordiós de Déu amb motiu del 150 aniversari del naixement de santa Teresa de l'Infant Jesús.

En aquest document el Papa recorda breument la biografia de la santa i ens explica, sobretot, la doctrina que ella ens ha deixat en els seus manuscrits autobiogràfics sobre el caminet de la infància

espiritual i la confiança en el Senyor. “La confiança, i res més que la confiança, ha de conduir-nos a l'Amor”, deia la santa animant a tots els que llegissin els seus escrits a viure la confiança plena en el Senyor.

La seva vida terrenal va ser breu, tot just vint-i-quatre anys, i senzilla com qualsevol altra, transcorreguda primer en la família i després al Carmel de Lisieux. L'extraordinària càrrega de llum i d'amor que irradiava la seva persona es va manifestar immediatament després de la seva mort amb la publicació dels seus escrits i amb les innombrables gràcies obtingudes pels fidels que la invocaven.

Santa Teresa havia relatat el descobriment del camí a *Història d'una ànima*: “Malgrat la meva petitesa, puc aspirar a la santedat; engrandir-me, és impossible; m'haig de suportar tal com soc amb totes les meves imperfeccions; però vull cercar el mitjà d'anar al cel per un caminet ben dret, ben curt, un caminet tot nou.”

Per descriure-ho, utilitza la imatge de l'ascensor: “L'ascensor que ha d'eleva-me fins al cel són els teus braços, oh Jesús! No tinc cap necessitat de créixer, per això; al contrari, cal que resti petita, que

ho esdevingui cada vegada més.” Petita, incapaç de confiar en si mateixa, encara que fermament segura en la força amorosa dels braços del Senyor.

Aquest és el camí de la infància espiritual que ella ens proposa. A la vegada, és un camí de total confiança en Aquell que sabem que ens estima. Perquè la confiança descansa en l'amor, com els nens petits que confien en els seus pares perquè, encara que no ho poden raonar, experimenten que són estimats per ells.

Aquest és un bon camí per al nostre pelegrinatge aquí a la terra. Descobrir l'amor de Déu present a les nostres vides, descobrir fins a quin punt ens ha estimat i ens estima. Descobrir fins a quin punt en som, de petits, necessitats de tot, necessitats sobretot d'amor i d'estimar. Teresa va descobrir el que diu sant Joan en la seva primera carta: “El qui no estima no coneix Déu, perquè Déu és amor” (1Jn 4,8).

Només així podrem nosaltres estimar-lo a Ell i als germans com Ell ens ha estimat. Només així podrem viure la confiança en l'amor omnipotent i creador de Déu, perquè: “Nosaltres hem conegut l'amor que Déu ens té, i hi hem cregut” (1Jn 4,16).

CONSULTORI BÍBLIC

Què és el targum i com pot ajudar-nos en la Lectio Divina?

BERNAT FOLCRÀ

Biblista

Targum és una paraula hebrea que significa “traducció”. Amb l'exili a Babilònia, com que estaven fora de la terra promesa, gran part del poble parla l'arameu, deixen de parlar l'hebreu. L'hebreu continua sent la llengua de culte, de la Torà.

Quan a la litúrgia es proclamava la Torà en hebreu hi havia algú que la traduïa a l'arameu, perquè pogués ser entesa per l'assemblea. El que és interessant del targum és que es tracta d'una traducció no completament literal, sinó interpretativa i explicativa del text bíblic que es llegeix.

Amb això, els *targumim* esdevien veritables homilies de la Torà. Un exemple molt senzill és Ex 17,11, l'episodi de la batalla d'Israel contra Amalec. Llegim a la nostra Bíblia catalana: “Si Moisès alçava la mà, guanyava Israel.” Per què Moisès alçava les mans? El targum ens ho explica: “Succeïa que quan Moisès alçava les mans en oració, els de la casa d'Israel s'imposaven i guanyaven.”

Gràcies al targum, que afegeix “en oració” al text bíblic, sabem que alçar les mans al cel és el gest per excel·lència de l'orant. Pares de l'Església com Orígenes van entendre així que Moisès no lliura una batalla contra un exèrcit. La seva és la batalla de l'oració, el gest de l'oració. Una batalla per la fe en Déu.

El targum no és només una traducció de l'hebreu a l'arameu: proporciona una interpretació i explicació del text bíblic, i enriqueix així la comprensió espiritual i teològica dels passatges.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Deu noies núbils surten a l'encontre de l'espòs i l'esposa

MN. JOSEP RIUS-CAMPS

Biblista

Il·lustració: Glòria Monés

La paràbola de les deu noies núbils, en edat de ser casades, les dames d'honor de l'espòs i l'esposa el dia de les seves noces, és una de les millors semblances emprades per Jesús per descriure com serà el Regne dels cels. El Còdex Beza, adobat per totes les versions antigues, conserva la lliçó original de la paràbola: “Sortiren a l'encontre de l'espòs i l'esposa.” La majoria de manuscrits ometen “i l'esposa”, pel masclisme dominant en la societat. El número deu subratlla la cohesió del grup. Tot seguit, però, se'ns informa que estan profundament dividides entre elles: cinc són nòcies i cinc assenyades, com succeeix generalment en la nostra societat. L'oli que les unes porten amb els seus flascons, i les altres no, marca la diferència entre el seny i la niciesa. Totes elles estan ben proveïdes de torxes i de flascons —avui en diríem de xarxes socials— però si no hi ha oli, les torxes no poden donar llum. L'oli que porten les assenyades és personal de cadascuna d'elles i intransferible: és l'oli que destil·len

del seu interior posant bàlsam en les situacions més difícils. Avui estan de festa, han d'il·luminar la boda de l'espòs i l'esposa. La diferència entre les assenyades i les nòcies rau en l'oli que porten sempre amb elles les noies assenyades, mentre que les nòcies l'han d'anar a comprar, han de comptar amb el diner injust, el déu Mamón, de la societat de consum. La coincidència entre el moment de la seva partença i el de l'arribada de l'espòs, expressa molt bé la idea de Jesús d'excloure del Regne tant el “comprar” com el “vendre”. L'oli que han anat a comprar als venedors no els obre la porta quan arriben més tard i supliquen: “Senyor, senyor, obre'ns!” L'espòs diu que no les coneix, perquè no han estat vetllant fins al moment de la seva arribada. De l'estil parabòlic, Jesús passa sense solució de continuïtat a exhortar els seus deixebles i, per tant, també a nosaltres: “Vetlleu, doncs, perquè no sabeu ni el dia ni l'hora.” El retard de la vinguda de l'Espòs és una idea típica de Mateu. No ens hi hem de capficar.

Diumenge XXXII de durant l'any

Lectura primera

Sv 6,13-17

Troben la saviesa tots els qui la cerquen

Lectura del llibre de la Saviesa

La saviesa és resplendent i no s'apaga mai. Els qui l'estimen, arriben fàcilment a contemplar-la, la troben tots els qui la cerquen: ella mateixa es fa conèixer als qui la desitgen. Si algú matinejava per sortir a buscar-la, no s'hi haurà de cansar: la trobarà assegurada a les portes de casa. Pensar-hi sempre ja és tenir l'enteniment madur, i si, per trobar-la, hi ha qui passa nits en vetlla, aviat perd el desfici, perquè ella ronda sempre buscant els qui se la mereixen; generosament se'ls apareix pels camins i els surt al pas en tot el que es proposen.

Salm responsorial

62

Vós, Senyor, sou el meu Déu; jo us cerco.

Tot jo tinc set de vos,
per vos es desviu el meu cor,
com terra eixuta sense una gota
d'aigua. R.

R. Tot jo tinc set de vos, Senyor, Déu meu.

Jo us contemplava al vostre santuari
quan us veia gloriós i poderós.
L'amor que em teniu val més que
la vida;
per això els meus llavis us lloaran. R.

Que tota la vida us pugui beneir
i alçar les mans lloant el vostre nom.
Saciat del bo i millor,
us lloaré amb el goig als llavis. R.

Quan des del llit us recordo,
passo les nits pensant en vos,
perquè vos m'heu ajudat,
i sóc feliç sota les vostres ales. R.

Lectura segona

1Te 4,13-18

Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort en ell

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Germans, no podeu desconèixer què serà dels difunts: no voldríem pas que us entristíssiu, com ho fan els altres, que no tenen esperança. Tal com creiem que Jesús morí i ressuscità, creiem també que Déu s'endurà amb Jesús els qui han mort en ell. [D'acord amb la paraula del Senyor us diem que nosaltres, si encara quedàvem amb vida quan arribarà el Senyor, no serem primers que els qui hauran mort, perquè, a un senyal de comandament, al crit d'un arcàngel, al toc de corn de Déu, el Senyor mateix baixarà del cel, i els qui han mort en Crist ressuscitaran primer; llavors els qui d'entre nosaltres quedem en vida serem enduts juntament amb ells pels aires, en els núvols, per sortir a rebre el Senyor, i així estarem amb ell per sempre. Consoleu-vos, doncs, els uns als altres amb aquestes paraules.]

Al·leluia

*Vetlleu, estigueu a punt,
que el Fill de l'home vindrà a l'hora
menys pensada*

Evangelí

Mt 25,1-13

L'espòs és aquí. Sortiu a rebre'l

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, Jesús digué als deixebles aquesta paràbola: "Passarà amb el Regne del cel com amb

deu noies, que sortiren amb torxes a rebre l'espòs. N'hi havia cinc de prudents, i les altres cinc eren desassenyades. Les desassenyades no s'emportaren oli per a les torxes, però cadascuna de les prudents se'n proveí d'una ampolla. Com que el nuvi trigava, els vingué son, i totes s'adormiren. Ja era mitjanit quan se sentí cridar: 'L'espòs és aquí. Sortiu a rebre'l.' Aquelles noies es despertaren i començaren totes a preparar les torxes. Les que no tenien oli digueren a les altres: 'Doneu-nos

oli del vostre, que les nostres torxes no s'encenen.' Però les prudents els respongueren: 'Potser no n'hi hauria prou per a totes; val més que aneu a comprar-ne.' Mentre hi eren, arribà el nuvi, i les que estaven a punt entraren amb ell a la festa. I la porta quedà tancada. Finalment arribaren també les altres, i deien des de fora: 'Senyor, Senyor, obriu-nos.' Però ell els respongué: 'Us dic amb tota veritat que no us conec.' Vetlleu, doncs, perquè no sabeu ni el dia ni l'hora."

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC A; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 4

Novembre

12. DIUMENGE

Diumenge XXXII de durant l'any, Verd.
Lectures: Saviesa 6,13-17 / Salm 62 / 1 Tessalonicencs 4,13-18 / Mateu 25,1-13.
SANTORAL: Josafat, b. i mr.; Emilià de la Cogolla, erm.

13. DILLUNS

Fèria, *Verd.* Lectures: Saviesa 1,1-7 / Salm 138 / Lluc 17,1-6. O bé, **Sant Leandre, b.** (ML), *Blanc*
SANTORAL: Dídac d'Alcalà, rel.; Ennata, vg.; Estanislau de Kostka, rel.; Homobò; Nicolau I el Gran, p.

14. DIMARTS

Fèria, *Verd.* Lectures: Saviesa 2,23-3,9 / Salm 33 / Lluc 17,7-10. A Solsona: **Sant Lleó el Gran, p. i dr. de l'Església** (MO), *Blanc*
SANTORAL: Esteve Teodor Cuénot, b. i mr.; Josep Pignatelli, prev.; Serapi, mr.; Veneranda, vg.

15. DIMECRES

Fèria, *Verd.* Lectures: Saviesa 6,2-12 / Salm 81 / Lluc 17,11-19. O bé, **Sant**

Albert el Gran, b. i dr. de l'Església (ML), *Blanc*
SANTORAL: Eugeni, b.; Leopold, rei

16. DIJOUS

Fèria, *Verd.* Lectures: Saviesa 7,22-8,1 / Salm 118 / Lluc 17,20-25. O bé, **Santa Margarida d'Escòcia** (ML), *Blanc*. O bé, **Santa Gertrudis, v.** (ML), *Blanc*
SANTORAL: Edmon, b.

17. DIVENDRES

Santa Isabel d'Hongria, rel. (MO), *Blanc*. Lectures: Saviesa 13,1-9 / Salm 18 / Lluc 17,26-27
SANTORAL: Gregori Taumaturg, b.; Iscle i Victòria, mr.

18. DISSABTE

Del dissabte, *Verd.* O bé **Dedicació de les basíliques dels Sants Pere i Pau, ap.** (ML), *Blanc*. O bé, **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML), *Blanc*. Lectures: Saviesa 18,14-16 / Salm 104 / Lluc 18,1-8. A Barcelona: **Dedicació de l'Església Catedral** (S), *Blanc*
SANTORAL: Aureli, mr.; Romà, mr.

El Sant 16 de novembre

Margarida d'Escòcia

Margarida d'Escòcia va ser una princesa anglesa nascuda a Hongria l'any 1045. De petita, ella i la seva família van anar a viure a la cort d'Anglaterra. La mare, després de quedar viuda, es va proposar de portar els fills al nord, a Northumberland, però el vaixell va naufragar en territori escocès. El rei d'Escòcia, Malcom, va acollir Margarida i la seva família, i se'n va enamorar. Es van casar l'any 1070.

La naturalesa amable i el bon cor de Margarida van tenir una forta influència en el regnat de Malcom. Van alimentar els més necessitats i van oferir un exemple poderós de la fe viva en les seves accions. Margarida, a més,

va participar en una gran campanya per corregir els abusos religiosos que implicaven bisbes, sacerdots i laics. Va animar la gent a viure una vida devota, va ajudar a construir esglésies.

El 1093, Malcom va ser assassinat durant la batalla d'Alnwick. Ja malalta i desgastada per una vida plena d'austeritat i dejuni, Margarida va morir quatre dies després que el seu marit, el 16 de novembre, i va ser enterrada a l'altar major de Dunfermline, una de les esglésies que es van construir durant el seu regnat. El 1250, el papa Innocenci IV la va canonitzar, reconeixent la seva vida de santedat i virtut extraordinària.

**MERCÈ
SOLÉ**
msolety@gmail.com

Al final de la vida serà molt difícil reomplir la nostra ampolla d'oli si no hem estimat en aquest sentit evangèlic, que no depèn només de satisfer emocions, raons i normes, sinó d'estimar el proïsme vingui d'on vingui

Les noies que es portaven l'oli

Cada cop que llegeixo aquesta paràbola m'he de recordar a mi mateixa que una paràbola no deixa de ser una narració que aporta llum sobre un determinat aspecte i que els diversos elements i comportaments que hi apareixen descrits hi són en funció d'aquest focus. No pretenen anar més enllà. Si ens entestem a llegir-les de manera massa literal o al·legòrica o a buscar tres peus al gat, podem extreure'n conclusions errònies. No hi ajuda que de vegades els textos es llegeixen de manera molt fragmentada i perden el seu context original.

Crec que és el que passa en la paràbola que llegim avui (Mateu 25,1-13) sobre les noies que esperen el nuvi ben proveïdes de tot el que els farà falta. Espontàniament, les noies prudentes, que porten l'oli i que no el volen compartir, m'han caigut sempre profundament antipàtiques. Sempre m'he identificat amb les mandroses. No dec ser l'única, perquè l'expressió "portar-se l'oli", que he mirat al diccionari, veig que significa ser altiu i arrogant o anar a la seva. Però aquesta és una interpretació que no respon en absolut al missatge de Jesús.

De fet, el capítol 25 de l'evangeli de

Mateu, que llegim els tres diumenges darrers de l'any litúrgic, conté dues paràboles (la de les noies i la dels talents) i una projecció escatològica, amb un ensenyament ben concret per a la vida: el judici final. Les dues paràboles només s'entenen correctament si les llegim en el context del judici final. L'oli i els talents són aquesta relació de qualitat amb "els més petits", les persones més vulnerables: acollir-les, donar-los de menjar i de beure, visitar-les, vestir-les, vetllar per la seva dignitat.

I això sí que és personal i intransferible. Forma part de la pròpia llibertat i història. Al final de la vida serà molt difícil reomplir la nostra ampolla d'oli si no hem estimat en aquest sentit evangèlic, que no depèn només de satisfer emocions, raons i normes, sinó d'estimar el proïsme vingui d'on vingui mentre esperem l'arribada del Senyor. Dit d'una altra manera, al llarg de tota la nostra vida. Aquí ens hi retrobem tots els cristians, de totes les Esglésies.

La Saviesa, ens diu la primera lectura (Saviesa 6,12-16) en un text bellíssim, ens hi ajudarà. La tenim asseguda a les portes de casa.

ESPai LECTORS

“Deus lo vult” a la Ciutat Comtal

Cavallers del Sant Sepulcre davant de la basílica de la Sagrada Família.

DR. CARLES CORTINA I RIU

Comanador de l'OESSJ

La Sagrada Família de Barcelona es va convertir, en el capvespre de la Mare de Déu del Roser, en el Sant Sepulcre d'Occident, quan el bàcul del cardenal Gran Mestre Filoni, sobre les espatlles dels neòfits, els investia Cavallers i Dames de l'Orde fundat per Godofreu de Bouillon el 1099. Una litúrgia, dirigida

per Josep M. Parcerisa, mestre de cerimònies, farcida de símbols, amb el blanc i el negre dels hàbits i el vermell de les cinc creus de Jerusalem, i el regust de segles que atresora les il·lusions, les esperances i la generositat d'aquests Custodis de la Resurrecció.

En aquest santuari de la bellesa de l'enginy, la inspiració i la traça, els Cavallers i les Dames del Sant Sepulcre ens han fet girar la mirada vers Terra Santa, com si cadascun d'ells portés un estel de Nadal en el cor. I, així, un testimoni viu i humà ha recorregut la via sacra i s'ha posat als peus de l'Altíssim, fent créixer la gran família sepulcrista amb noms com: Mons. Gerardo Villalonga, bisbe de Menorca; Mons. Vicente Rebollo, bisbe de Tarassona; Enrique Ripoll, Pol Montserrat, Miquel Melià, Fernando Vivó, Javier Villacampa, Enrique Ant. Martí, Julia de Benito, M. del Carmen Badià, Montserrat Balagué, M. del Pilar Mercant, María Elisa Vedrina, M. Carmen José, Mn. Santiago Francisco Mataix, Mn. Francisco Javier Orpinell, Mn. Justo José Sánchez i Mn. José Manuel Vargas.

Mentre, Glutz-Ruchti, vicegovernador general, Joan Carles de Balle, lloctinent d'Espanya Oriental, Alfredo Bastianelli, canceller, Moroni Stampa, vicegovernador general d'honor, José Carlos Sanjuán, lloctinent d'Espanya Occidental, els lloctinents de Bèlgica, Anglaterra i Gal·les, Luxemburg, Països Baixos, Noruega i Suïssa, cardenal Sistach, Mons. Giacinto-Boulos Marcuzzo, bisbe auxiliar de Jerusalem, Mons. Eusebio Hernández, representants dels Ordes i Corporacions Nobiliàries i Georges Puig de l'Ajuntament de Perpinyà, etc. eren fedataris d'aquest compromís envers l'Orde, els Sants Llocs i el Patriarcat Llatí de Jerusalem.

La basílica gaudiniana és la pedra convertida en experiència bíblica, a la vista de tothom i de portes enfora; i a l'interior del temple: l'espai, la verticalitat i la llum. Aquella amalgama que fa enlairar el rostre de l'ésser humà, sentint-se viu i copartícip de la Creació, a través de les seves criatures, apreciament la infinitud dels volums, copsant amb esglai com les columnes, els arcs i les voltes emulen sostres de vegetals i, així, en aquest Cel en la Terra, poden mirar Déu, cara a cara.

FORN DE PA
MISTRAL

*Un obrador amb molta història,
amor i qualitat*

DE DILLUNS A DISSABTE DE 7.30 A 20.30 H
DIUMENGES I FESTIUS, TANCAT

Ronda de Sant Antoni, 96, 08001 Barcelona

Cartes

Malaltia de Parkinson

Afecta 6,5 milions de persones arreu del món. A Espanya se'n diagnostiquen uns 10.000 casos nous cada any, dels quals un 4% són majors de 80 anys. Hi ha gens que predisposen a la malaltia, també hi pot haver una acumulació de proteïnes mal processades, però no té un component genètic. És una malaltia relacionada amb l'envelliment, més freqüent en homes, progressiva, que va empitjorant amb el temps, però que no disminueix l'esperança de vida. Se sap que és la mort de neurones d'una part del cervell la que causa la malaltia, deguda a una substància que fabrica la dopamina, un neurotransmissor del moviment. Sense dopamina no ens podem moure.

En aquesta malaltia el nostre cervell perd el ritme, hi ha dificultat de moviment, poca expressió a la cara, tremolor, rigidesa, lentitud, pèrdua de mobilitat i de reflexos posturals, problemes de laringe... Quan ens trobem amb els primers símptomes ja hi ha una alteració cognitiva, que afecta la capacitat de prendre decisions. Són molt presents alteracions com la depressió, ansietat o apatia, símptomes motors, cognitius o emocionals.

No cal dir que qualsevol progrés en el coneixement de com se la pot combatre és molt important, perquè la salut de demà depèn de la investigació d'avui, i molt més per ajudar les persones que hem tingut l'experiència de viure i cuidar un familiar molt directament.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL

El poder de la llengua

Llegir, escriure i parlar adquireixen encara més rellevància davant del deteriorament cultural que estem vivint. Miguel de Unamuno afirmava que la llengua no és l'embolcall del pensament, sinó que és el pensament mateix. Parlar de qualsevol manera equival a acceptar el món de qualsevol manera. De fet, estem aconseguint que, a través del mal ús de les tecnologies digitals, veiem desplaçar-se el nostre terreny moral. A través de les emoticones es comuniquen sentiments d'alegria, fatiga, tristesa i amor, però tot això acaba perdent la subtilesa d'aquells matisos del llenguatge, oral o escrit, que interiorment ens deixen aquests batecs que tant ens humanitzen.

MARTÍ MANCILLA MUNTADA

El futur del periodisme?

Sigui quin sigui finalment, el més important serà sempre trobar bones notícies, tenint molt present la intel·ligència artificial.

ANNA MARÍA MUNTADA BATLLE

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

POSTALS DES D'ANDALUSIA

“Los cipreses creen en Dios”

Així titulava la seva novel·la, *Los cipreses creen en Dios*, José M. Gironella, i així m'agradaria

començar aquestes reflexions al novembre, en què l'Església ens convida a visitar els cementiris, a recordar els nostres éssers estimats i a contemplar la mort, com una Trobada que en endinsa en la plenitud de les nostres vides.

No som per a la mort, ni per a la destrucció, sinó per a la felicitat i la vida eterna. L'Església vol anticipar-nos la visió d'aquesta altra vida i ens descorre el teló de la història perquè contemplem els sants, però no els que han estat canonitzats, sinó els “sants de la porta del costat”, com els anomena Francesc. Molts els hem conegut, ens han deixat una vida bella, bonica i fructífera. Homes i dones, joves i nens, que van passar fent el bé o que van ser testimoni d'una santedat viva amb la seva fe, la seva esperança i el seu amor.

La resurrecció és un foc que corre per la sang de la nostra humanitat. Un foc que res ni ningú no pot apagar. Res ni ningú, excepte la nostra pròpia mediocritat i avorriment. La resurrecció futura és una cosa que ja podem viure en aquest món, la resurrecció de viure “vius”, de tenir vida i de compartir-la amb el nostre proïsme.

Els cementiris andalusos són visitats entre records entra nyables, rams de flors i vivències familiars. Una visita que guarda en la seva essència més viva l'esperança de “viure sempre”, d'assolir la plenitud de les nostres vides, d'escoltar en el més profund del nostre ésser aquella frase dels que estimen de debò: “Tu no moriràs.”

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Suport de la societat civil a l'aprovació de la llei pels drets de les persones sense llar

Col·legis professionals insten el Parlament de Catalunya a donar llum verda a aquesta norma jurídica

MAC

Barcelona

Foto: Agustí Codinach

Les persones sense llar, especialment les persones sense sostre, són les grans oblidades de la nostra societat

L'aprovació de la *Llei de mesures transitòries i urgents per fer front i erradicar el sensellarisme*, que s'està tramitant al Parlament de Catalunya, és inexcusable. Hi ha un buit legal en la protecció de les persones sense llar i és imprescindible omplir-lo si volem posar fi al patiment i la indignitat amb què viuen." Així de contundent es va mostrar el Dr. Antoni Milian, catedràtic de Dret administratiu de la Universitat Autònoma de Barcelona i impulsor de la proposta de llei, a l'acte "Una llei pels drets de les persones sense llar. Una llei de dignitat", que va tenir lloc el dilluns 23 d'octubre al Col·legi de Periodistes de Catalunya.

La jornada va ser organitzada per Arrels Fundació, Assís Centre d'Acollida, Càritas Catalunya, Comunitat de Sant'Egidio i Sant Joan de Déu Serveis Socials, entitats impulsores de la proposició de llei per fer front al sensellarisme a casa nostra. A la iniciativa s'hi han sumat set col·legis professionals de diferents disciplines: el de Periodistes de Catalunya, el de l'Advocacia de Barcelona, el de Psicologia de Catalunya, el de Pedagogia de Catalunya, el de Treball Social de Catalunya, el d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya i el de Metges de Barcelona.

Salvador Maneu, director de Sant Joan de Déu Serveis Socials de Barcelona i representant de les cinc entitats promotores, va recordar que el sensellarisme, "un fenomen cada

cop més complex i polièdric", no ha deixat de créixer en els darrers anys al conjunt de Catalunya. "Es calcula que 18.000 persones es troben en situació de sense llar a Catalunya, un 80% més que l'any 2016", va dir.

"El sensellarisme —va explicar— ja no respecta gairebé ningú: joves, gent gran, dones, famílies (especialment monoparentals), persones amb feina amb salaris insuficients per accedir a un habitatge, persones amb una malaltia mental, espanyols, estrangers... És una realitat que atempta contra la dignitat de les persones que el pateixen i que a la vegada corroeix la dignitat del conjunt de la societat que ho tolera, que ho tolerem."

Les entitats denuncien que hi ha diversos elements estructurals que agreugen les situacions de sensellarisme, com ara el preu abusiu dels lloguers, les insuficients polítiques de prestacions i subsidis, i un mercat laboral asimètric que genera feines no qualificades i condicions precàries per als treballadors.

Els més exclosos dels exclosos

El Dr. Antoni Milian es va mostrar convençut que la proposició de llei s'aprovarà. "Hem constatat interès en la gran majoria dels grups parlamentaris. No aprofitar aquesta oportunitat seria un fracàs rotund de la nostra societat. Evidenciaria que no som capaços d'atendre els més exclosos dels exclosos", va consta-

Fotografia de grup amb totes les entitats i col·legis que donen suport a aquesta proposició de llei.

tar. També va afirmar que l'aprovació de la llei permetrà l'estabilitat de les polítiques públiques sobre el sensellarisme i la manera més ordenada i eficient d'abordar-lo.

Durant l'acte es va llegir el manifest pel reconeixement dels drets de les persones sense llar, l'eliminació del sensellarisme i l'aprovació urgent de la *Llei de mesures transitòries i urgents per fer front i erradicar el sensellarisme*.

“La pobresa de qui viu al carrer és una realitat incompresa que fa por i que es vol amagar”, s'assenyala en el text. Més endavant es posa en relleu el següent: “Les persones sense llar, especialment les persones sense sostre, són les grans oblidades de la

nostra societat. Com a ciutadans de ple dret que són, tenen els mateixos drets que tothom, però, tot i la seva vulnerabilitat, a diferència d'altres col·lectius fràgils o tradicionalment discriminats i maltractats, no gaudeixen de cap llei específica que es proposi corregir la seva situació precària.”

Amb l'aprovació de la norma jurídica, “volem assegurar la dignitat i la humanitat en el tracte de les persones sense llar i vetllar perquè, a través de la llei, es recullin els seus drets, se n'asseguri el compliment perquè puguin tenir una vida digna, es despleguin els serveis necessaris per assegurar-ne les necessitats bàsiques i es posin les bases per posar

fi al sensellarisme. Al mateix temps, com a societat civil, ens oferim per construir xarxes de proximitat, de veïnatge, de simpatia i de solidaritat que ajudin a la integració de les persones sense llar”.

El manifest acaba amb aquestes paraules: “Estem convençuts que la força d'un país, la seva riquesa i la seva invulnerabilitat es consoliden quan s'afronten els problemes dels més pobres. Per tot això creiem que aquesta llei és imprescindible i decisiva per a les persones sense llar, però també per a tothom. És un indicador d'una societat que es vol repensar a partir dels últims, perquè es vol ocupar del bé comú i de totes les persones.”

Cita musical imprescindible

Comença el 34è Cicle d'òrgue de la catedral de Barcelona

L'organista Juan de la Rubia explica el contingut del cicle als periodistes.

MAC

Barcelona

El 34è Cicle d'òrgue de la catedral de Barcelona ja està en marxa. El 18 d'octubre passat hi va actuar l'organista Nadal Roig. Aquesta edició es caracteritza per la gran varietat de procedències i experiències dels seus intèrprets, així com del repertori escollit. Així ho van voler destacar Mn. Santiago Bueno, degà del Capítol de la Catedral de Barcelona, i l'organista Juan de la Rubia, director artístic del cicle, durant l'acte de presentació que va tenir lloc el 10 d'octubre a la seu barcelonina.

“La catedral està ben orgullosa de poder oferir un any més aquest Cicle

d'òrgue tan rellevant. L'edició de l'any passat va constituir tot un èxit de públic i desitgem que enguany torni a tenir un gran poder de convocatòria entre els aficionats a la música”, va dir Mn. Santiago Bueno.

El Cicle d'òrgue de la catedral de Barcelona se celebra fins al maig del 2024. Els concerts se celebren els dimecres de cada mes, a les vuit del vespre. L'entrada és lliure.

Juan de la Rubia va posar en relleu “els dos acords del Capítol de la Catedral de Barcelona amb el Concurs Nacional d'Òrgue de Burgos, una autèntica plataforma de difusió dels joves organistes espanyols, i amb el Centre Nacional de Difusió Musical (CNDM), que es materialitzaran en l'actuació de dos dels organistes d'aquest cicle”.

Els set concerts restants del cicle comptaran amb els organistes següents: Luca Guglielmi (15 de novembre), Carlos Paterson (20 de desembre), el matrimoni format per Atsuko Takano i Pablo Márquez (17 de gener), Benjamin Alard (21 de febrer), Yves Rechsteiner (20 de març), Montserrat Torrent i Guy Bovet (17 d'abril) i Cristina García Banegas (15 de maig).

Figura consagrada de l'òrgue és la barcelonina Montserrat Torrent, anomenada “la dama de l'òrgue”, que el dia del concert farà 98 anys. “L'acompanyarà l'organista suís Guy Bovet, amb qui l'uneix una gran estima professional i personal. Tots dos ens obsequiaran amb una peça a quatre mans. Serà, sens dubte, un moment irrepetible”, va assenyalar Juan de la Rubia.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

L'obtenció d'energia per un reactor nuclear de fusió

Reactor nuclear del Massachusetts Institute of Technology.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

La humanitat gasta energia en quantitat cada vegada més alta. La que està emprant ara ja està multiplicant per vuit la que consumia fa cent anys. La indústria actual ho exigeix i el consum continua creixent. Per això va ser una

trobada excel·lent l'ús de l'energia nuclear, que es basa en l'energia provocada per fissió, o sigui la que s'obté partint nuclis atòmics. Ben aviat se'n feren centrals arreu per obtenir energia d'aquest tipus, la que cada país necessitava. Com sap tothom, d'aquestes centrals nuclears ja se'n troben ara a gairebé tots els països del primer món. Però la demanda d'energia no s'atura, continua creixent i cal pensar-hi. Una petita solució ha estat la implan-

tació de panells solars, que es van posant a molts llocs. Però no hi hauria una altra solució que no hagués d'ocupar extensions de terrenys?

Sí que hi ha una altra solució: l'energia nuclear provinent de la fusió de nuclis atòmics. Es preveu de més rendiment que la de fissió, però té un greu inconvenient: no és fàcil d'obtenir, perquè el seu funcionament exigeix temperatures altíssimes: uns 150 milions de graus centígrads! Doncs bé, la notícia que us haig de comunicar aquesta setmana és que, malgrat aquest inconvenient, ja està en projecte construir un reactor nuclear de fusió. És el que es proposa el MIT (Massachusetts Institute of Technology) conjuntament amb l'empresa Commonwealth Fusion Systems, amb un projecte que creuen veure realitzat a la dècada del 2030. Cosa que provocaria l'existència de reactors del mateix tipus en molts altres llocs, de manera que entre un 20 i un 30 per cent de l'energia renovable mundial ja provindria dels dits reactors cap al 2050.

Es tracta d'una pura imaginació o d'una realitat ben comprovable? No sabem com s'ho han fet per aconseguir superar la dificultat de la temperatura, encara que diuen que n'han trobat la manera, i ho han comunicat amb tant d'aplom que sembla que no ens enganyen. I funcionaria a baix preu, perquè en l'energia de fusió, que consisteix a ajuntar nuclis d'isòtops de l'hidrogen per formar heli (que és el mateix que passa al Sol), es pot dir que un litre d'aigua produeix tanta energia com la combustió de 300 quilos de carbó o de 250 litres de petroli.

Per veure si tot això no és una quimera sinó una realitat caldrà esperar uns anys. No cal dir que desitgem que s'aconsegueixi. Un altre dels avantatges que proporcionaria és que la fusió no deixa residus, mentre que sí que ho fa la fissió a les centrals actuals.

TRADICIONS REMEIERES

El pa de cucut o agreta

Flickr / Tero Karppinen

L'agreta, que conté sals potàssiques, és una de les principals herbes remineralitzadores.

**FRA VALENTÍ
SERRA DE MANRESA**
Arxiver
dels Caputxins

L'agreta (llat., *Oxalis acetosella*, i *Trifolium acetosum*) —que no hem de confondre amb l'agrella o vinagrella (llat., *Rumex acetosa*; cast., *acedera*)— és una de les principals herbes remineralitzadores usada pels frares en les col·lacions dels dies de dejuni. L'agreta conté sals potàssiques i és d'un gust àcid força plaent. En ser una planta mengívola molt refrescant, a l'organisme fou integrada a l'enciamet de totes les

herbes, propi de l'austera tradició culinària dels caputxins. Tanmateix, d'agreta no se'n podia menjar de manera abusiva, car és una planta una mica laxant i lleugerament tòxica. Sol florir entorn de Pasqua, d'ací que els frares també l'anomenessin popularment “al·leluies”. Aquesta planta es localitza sota les rouredes i fagedes, i també és força fàcil de conrear-la a les hortes i jardins.

L'agreta, o pa de cucut, se solia barrejar amb escarola o amb lletuga juntament amb altres herbes refrescants per tal de menjar-la amanida. Vull insistir, una vegada més, que “enciam”, més que no pas una lletuga, vol dir —i així ho entenien i ho distingien els antics caputxins i caputxines— aquell conjunt de bocins de verdura o d'hortalissa que eren amanits amb oli, sal i vinagre —o bé

agràs— per ser menjats com a entrant immediatament abans dels plats principals. A tall d'exemple, vegeu a la BUB, Ms. 1938, *Avisos e instruccions*: f. 6: “Algo de llatugas de enciam” (en castellà: ensalada). D'aquestes amanides refrescants dels caputxins s'hi referí explícitament el baró de Maldà en el seu cèlebre *Calaix de sastre*. Tanmateix, en els nostres dies, “enciam” s'empra habitualment per denominar qualsevol de les diferents espècies de la *Lactuca sativa* (cast., *lechuga*), oblidant freqüentment que amanir vol dir disposar una cosa de manera apta o convenient per a l'ús que se n'ha de fer (cast., *preparar* o *aderezar*). A l'article vinent us presentaré, si a Déu plau, les nombroses propietats terapèutiques de la calèndula, que és planta remeiera oficial de gran tradició i prestigi.

PAPA FRANCESC

Laudate Deum
Editorial Claret, 2023,
42 pàg.

Aquesta exhortació apostòlica del papa Francesc, publicada el 4 d'octubre passat, és una continuació de l'encíclica *Laudato si'*. Està dedicada a les qüestions mediambientals i a l'ecologia integral, en què es busca el benestar de tota la natura, inclòs l'ésser humà.

Libres més venuts el mes d'OCTUBRE

PAPA FRANCESC

Laudate Deum
Editorial Claret

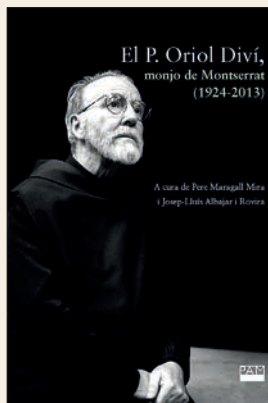
FUNDACIÓ ESCOLA CRISTIANA DE CATALUNYA

Edu&Eva / Editorial Claret

KEN FOLLETT

L'armadura de la llum
Rosa dels Vents

+claret

PERE MARAGALL i JOSEP-LLUÍS ALBAJAR

El P. Oriol Diví, monjo de Montserrat (1924-2013)
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2023, 264 pàg.

L'itinerari vital del P. Oriol Diví constitueix la primera part d'aquest llibre; a la segona, titulada *Ora et labora*, s'ofereixen temes relacionats amb la vida espiritual: amistat, pregària, traduccions, homilies i recesos, ecumenisme...

MEGHAN COX GURDON

La màgia de llegir en veu alta
Viena Edicions, 2023,
328 pàg.

En una era dominada per les noves tecnologies i la immediatesa, aquestes pàgines demostren que la lectura és un recurs extraordinari a l'hora de millorar les capacitats intel·lectuals i afectives d'infants i d'adults, i de refermar els vincles familiars i socials.

FELIP GALLART i VICENT LLADONOSA

El presidi de Montclar
Pagès Editors, 2023,
464 pàg.

La construcció del Canal d'Urgell és la història de la transformació i millora més profunda que mai s'ha dut a terme en un territori de Catalunya. És el relat d'un triomf en un context ple d'adversitats. El túnel de Montclar n'és l'obra més emblemàtica.

CRÍTICA MUSICAL

La immensitat de l'univers

**ALBA
NOGUERAS**
Crítica musical

Fauns dies, l'Orquestra de Cambra de Granollers va proposar-nos un diàleg entre la música i la ciència; i concretament, entre diferents obres per a conjunt de cordes i la física quàntica. Així, el 22 d'octubre, la Sala Gran del Teatre Auditori de Granollers va transformar-se, parcialment, en una sala de conferències en la qual el divulgador científic i actual director de l'Institut de Física d'Altes Energies, Eugenio Coccia, va plantejar-nos preguntes que gairebé podríem qualificar de filosòfiques o metafísiques.

Qui som? De què estem fets?

Amb versos de *La Divina Comèdia* de Dante Alighieri, amb dibuixos i raonaments de Galileo Galilei, Isaac Newton o Charles Darwin va il·lustrar-nos conceptes tan bàsics com la teoria de la gravetat, i tan complexos com l'expansió de l'univers. Vam entendre que aquesta immensitat aclaparadora que tenim sobre nostre no només es pot mirar, sinó que també es pot escoltar.

D'aquesta manera, entre explicació i explicació i acompanyats de projeccions suggeridores, vam començar amb dues obres pràcticament oposades. Primer, envoltats de la sensació de pesadesa i feixugor de l'*Adagietto de la cinquena simfonia* de Gustav Mahler; i després, de l'hipnotisme i el moviment o dinamisme de *Terra Aria* del violoncel·lista sicilià Giovanni Sollima. El temps, aquí, era relatiu de la mateixa

manera que ho és amb el pas de les ones gravitacionals, que l'eixamplen i el condensen.

A continuació, vam seguir amb la mateixa intensió i caràcter; el moviment *Assez Vif del quartet en fa* de Joseph-Maurice Ravel es va acompanyar d'imatges que ens reafirmaven en la nostra petitesa com a éssers humans. Els esteroides i els meteorits es transformaven en pizzicatos i trèmolos, i la línia melòdica era un reflex del buit que ho envolta tot. Va tornar, just després, aquella sensació de placidesa misteriosa amb la que havíem començat: va ser el torn de l'obra *In Aeternam* de Bernat Vivancos, d'harmonies nues i austeres i cadències allargades fins a l'infinit.

Finalment, i recordant el que havia comentat el director artístic de la formació, Corrado Bolsi, a la presentació del concert, vam acabar amb una vibració que ens acompanya, fins i tot, abans de néixer. El batec del cor. La *Cavatina del Quartet de corda núm. 13* de Ludwig van Beethoven inclou la indicació *beklemmt*, que podríem traduir com a "opressió o pesadesa al pit"; un cor desorientat, però que arriba a trobar repòs. Com a bis, i amb una imatge preciosa de la Terra i la Lluna, la formació ens va obsequiar amb un arranjament de la coneguda *Clair de lune* de Claude Debussy.

"MÚSICA I CIÈNCIA",
OCGr i el físic Eugenio Coccia
Teatre Auditori de Granollers
Concert únic

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

Superació i solidaritat a la Tarragona vuitcentista

JOSEP M. GRAU PUJOL
Historiador

Libre que biografia Josep Maria Serret Bou, violinista invident nat a l'Espluga de Francolí que durant el segle XIX va dirigir la casa de Beneficència Provincial. A més de la superació de la seva invalidesa visual, va ajudar altres joves amb la mateixa situació a sortir de la pobresa, premiant l'excel·lència a través d'incentius. Les fonts d'informació bàsiques han estat l'Arxiu General de la Diputació de Tarragona i la premsa tarragonina.

De petit, en adonar-se del seu talent, els seus pares el van portar a una escola especialitzada de Barcelona. Posteriorment, va estudiar a Reus amb el professor Francesc Vidal Roca. El deixeble no es perdia cap

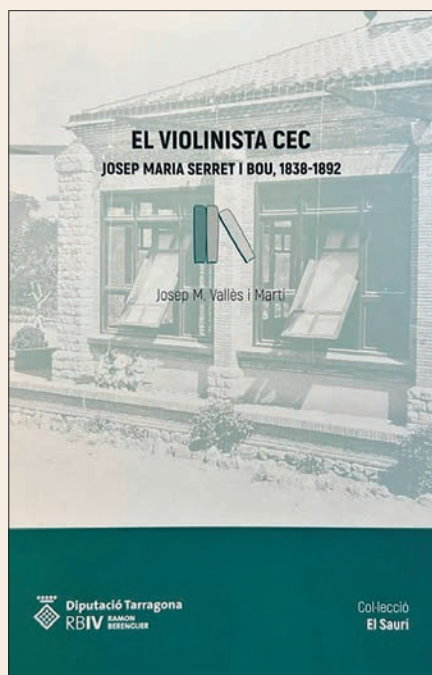
concert, òpera o missa cantada que se celebrava a les comarques del Camp. El 1871 Serret va impulsar la creació d'una Acadèmia pública de Primera Ensenyança per a cecs, que va dirigir fins a la seva mort. De caràcter obert, va compondre nombroses obres religioses i de ball. El 1864 es va casar amb Mercè Pla, filla d'un professor de música. D'aquest matrimoni en naixeria l'Àngel, que tindria la mateixa vessant artística i succeiria el seu pare en el mestratge als infants desvalguts.

L'autor ressegueix minuciosament les cròniques periodístiques de l'activitat concertística d'en Josep, en companyia de Bonaventura Pla al piano, tant a les ciutats i vil·les més properes (Reus, Tarragona i l'Espluga), com a les del Penedès (Vilafranca), Garraf (Vilanova) i del Pla de Barcelona. La segona part de la investigació se centra a descriure com la Diputació, a través de la casa de Beneficència, acull els infants orfes, els ancians, els impeditos i les mares solteres. El número d'interns oscil·lava entre els 103 (1858) i els 203 (1864).

A mitjan mil huit-cents, l'Estat, a través de les Diputacions, va començar a legislar i crear institucions pròpies per assistir els més desfavorits. En el cas de Tarragona, es va aprofitar l'edifici del convent de la Mercè, ja desamortitzat. El treball mostra la superació, la creativitat, el talent i el treball pel proïsme (oferia molts concerts benèfics) d'un músic espluguí fins ara desconegut.

JOSEP M. VALLÈS MARTÍ

El violinista cec. Josep Maria Serret i Bou, 1838-1892
Diputació de Tarragona, 2022,
128 pàg.

UN NOU LLINDAR

Som diocesans!

Impressionant! “Som diocesans!”

Aquesta ha estat l'aclamació plena de goig dels dotze col·legis diocesans de la nostra Església de Mallorca. És un crit de cohesió i compromís en un treball que prové d'un mateix ideari cristià i d'una línia compartida d'Església que es concreta en la diòcesi. Celebrant aquest diumenge el Dia de l'Església Diocesana recollim aquesta convicció manifestada de forma conjunta des del món de l'educació, però amb un únic eslògan que fa veure el sentit de pertinença a l'Església, a través de la consciència que “som diòcesi”, Església local arrelada en el poble.

Aquest fet és una mostra de la vida d'una infinitat de persones, grups, institucions, associacions, moviments i tants altres organismes que tenen com a punt d'unió les parròquies, els arxiprestats i les unitats pastorals, formant tots el que anomenem “diòcesi”.

L'Església viu així la seva organització com una realitat viva que acull i acompanya amb la formació cristiana a través de la catequesi per a totes les edats, les celebracions de la fe, el compromís d'atenció als més pobres i necessitats, i tants altres. És una Església diocesana “en sortida”, és a dir, encarnada en la societat per fer-hi present l'Evangelí. El papa Francesc ens anima i diu: “Sortim, sortim a oferir a tothom la vida de Jesucrist” (EG 49). Dir “som diocesans” vol dir “som Església”, “som fraternitat” de persones que “caminem juntes” vivint una experiència plena de sentit comunitari, de fe, esperança i amor solidari. “Si una cosa ha d'inquietar-nos santament i preocupar la nostra consciència, és que tants germans nostres visquin sense la força, la llum i el consol de l'amistat amb Jesús” (ibid.).

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de: **appec**
editors de revistes i digitalsAmb el suport de:
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència**Director:** Òscar Martí Navarro
Consiliari: Mn. Miquel Ramón Fuentes
Sotsdirectora: Carme Munté Margalef
Redactors: Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**
Pilarín Bayés, Jaume Bernadet, Teresa Casillas, Carles Cortina, Juanjo Fernández, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Josep Maria Grau, Génesis Jama, Joan d'À. Juano-la, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Lucía Montobbio, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Alba Noguerras, Josep Oriol Pujol, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Rius Camps, Valentí Serra, Mercè Solé, Sebastià Taltavull**Redacció, administració, publicitat i promoció:**C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Club Nous Amics: Janet Duatis**Autoedició i compaginació:**

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nos-
tres col·laboradors no reflecteixen
necessàriament la d'aquest setmanari **Agenda****Barcelona****ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ**El **diumenge 12 de novembre**, a les
17.30, concert del Duet Lírica. Taqui-
lla inversa (c/ Consell de Cent, 293
- Barcelona).**FONTS DE SAVIESA CRISTIANA**El **dijous 16 de novembre**, a les 19.00,
conferència de Joan Torra *Sant Agustí:
mestre interior*. Format presencial i en
línia. Espai d'Interioritat Pare Palau,
c/ Immaculada, 53 - Barcelona, tel.
938 233 108.**AULA MOUNIER**El **dijous 16 de novembre**, a les 19.00,
L'encíclica "Fratelli tutti" amb Jaume
Aymar, Bonaventura Pedemonte i
Jordi Miró (c/ Calàbria, 273 - Barce-
lona).**LECTIO DIVINA**El **dijous 16 de novembre**, a les 20.45,
lectura orant de la Paraula a la parrò-
quia de la Mare de Déu de la Medalla
Miraculosa de Barcelona.**SAGRADA FAMÍLIA**El **dijous 16 de novembre**, a les 19.00,
col·loqui *La paraula que construeix
humanitat. Els evangelistes a la Sagra-
da Família* amb el Dr. Robert Baró,
Margarita Bofarull, Maria Garganté,
Jordi Faulí i Mn. Josep M. Turull, a la
Casa de la Pia Almoïna de Barcelona;
el **dissabte 18**, de 8.30 a 14.00, con-
curs de dibuix *Tot dibuixant les torres
de la Sagrada Família, au plein air* a la
basílica de la Sagrada Família.**ESCOLANIA DE MONTSERRAT**El **divendres 17 de novembre**, a
les 20.30, concert de l'escolania de
Montserrat a la parròquia de Sant
Pius X de Barcelona amb motiu dels
60 anys de la inauguració del temple
parroquial.**MONESTIR DE SANT PERE DE LES
PUEL·LES**El **diumenge 19 de novembre**, a les
19.00, audició musical amb el Cor Le-
rànica (c/ Anglès, 55 - Barcelona).**DESERT**Del **dilluns 20 de novembre al diu-
menge 26**, XI Jornada de Desert enlínia J. Maritain - Carles de Foucauld
amb J. L. Vázquez Borau. Inscripcio-
ns: foucauld.horeb@gmail.com.**Girona****CATALONIA SACRA**El **dissabte 18 de novembre**, a les
11.00, visita guiada *L'Arxiu diocesà i la
Biblioteca del Seminari de Girona* amb
Joan Naspleda. Reserves: tel. 693 720
202.**Lleida****IREL**El **dijous 16 de novembre**, a les 18.30,
conferència *Aprendre del sofriment*
amb Natàlia Méndez (c/ Canonge
Brugulat, 22 - Lleida).**Sant Feliu de Llobregat****JORNADES DE FORMACIÓ I ANIMA-
CIÓ PASTORAL**El **dilluns 13 de novembre**, *La vida
cristiana com a vocació a l'amor* (Mn.
Joan Pere Pulido); el **dimarts 13**, *Amor
i sexualitat des de la revelació i la fe* (Glò-
ria Vendrell i Francesc Inarejos); el
dimecres 15, *Problemàtiques actuals
entorn de la sexualitat* (Gna. Margarita
Bofarull), i el **dijous 16**, *Què és l'home
perquè te'n recordis? Salm 8,5* (Mn. Jo-
an Ramon Marín). Hora: 21.00. Lloc:
Casa de l'Església de Sant Feliu de
Llobregat.**Tarragona****MARE DE DÉU DEL CLAUSTRE**El **dissabte 18 de novembre**, a les
12.00, presentació de nens a la Mare
de Déu del Claustre a la catedral de
Tarragona.**Terrassa****PREGÀRIA 0-7**El **dissabte 18 de novembre**, a les
17.30, conte, reflexió, pregàries i
Prenostre a la parròquia de la Pu-
ríssima de Sabadell.**PREGUEM PER LES INTENCIONS
DEL PAPA**Pel Papa, perquè continuï acompa-
nyant en la fe el ramat que li ha estat
encomanat

“El problema és que no ens importa que hi hagi gent morint al mar”

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA

La III edició de les Trobades de la Mediterrània es va celebrar el setembre a Marsella, però l'experiència que va viure allà la jove Maria Morer encara la té ben present. Estudiant de Filosofia de la Universitat Abat Oliba CEU, gestora cultural i membre del grup beat Joan Roig, la Maria va poder participar en aquestes jornades, clausurades pel papa Francesc.

Un tema central va ser la migració.

És una realitat que nosaltres sempre veiem des dels nostres ulls, des de la nostra riba: veiem que ens ve molta gent. Però des de l'altra riba, veuen que se'n va molta gent, sobretot gent jove, i els preocupa no poder garantir un futur per a ells. Jo mai m'havia plantejat el camí d'emigrar des dels seus països, que és un fet molt dramàtic. Al final, estem preocupats gairebé pel mateix: potser ells no poden assegurar un futur per als seus joves, però és que nosaltres tampoc, perquè no estem fent bé una feina d'acollida i d'integració.

Quin és el problema?

Hi ha un gran problema moral o ètic. Hi ha una de falta de diàleg, d'integració. El problema és que no ens importa que hi hagi gent que s'estigui morint al mar, que els que puguin arribar aquí no puguin dur una vida digna i progressar. Vivim d'esquenes a aquest drama. Vivim en el nostre ego. No ens preocupem per integrar-los, per comunicar-nos, per atendre les seves necessitats.

Quins moments et van impactar més de les trobades?

Va ser molt bonic un dia que vam anar en vaixell i ens vam aturar al mig del mar. Vam fer una oració per totes les persones que havien perdut la vida al mar i per totes les persones, serveis, associacions, que es dediquen a ajudar-les i a protegir-les. Va ser un moment de prendre molta consciència que érem en aquest mar on hi ha gent que s'hi juga tot.

Com recordes la intervenció del Papa?

Va ser molt impressionant les coses que ens va dir: que l'emigrant no és el teu enemic. També va parlar de la riquesa cultural de la migració, de

MARIA MORER

Participant en la III edició de les Trobades de la Mediterrània, a Marsella

l'acollida. Va insistir molt en la solidaritat i en com el mar, que era una via de comunicació entre tots, ara s'ha convertit en un cementiri.

Com a joves, quin paper podeu exercir?

Els joves tenim aquestes ganes de menjar-nos el món, de canviar-ho tot, de començar un munt d'iniciatives, de projectes. Hi ha molts joves que als seus països ja treballen coses així. I és molt esperançador. També vull destacar el treball amb els bisbes, que m'ha impressionat molt, perquè molts cops els veiem allunyats. Estaven treballant amb nosaltres en tallers, vam parlar amb ells, vam compartir opinions, preocupacions. I a mi això m'ha impactat, veure com estan treballant aquest tema i poder parlar tan properament amb ells. I va ser una sort que vingués el cardenal Omella, va ser molt positiu, perquè vam poder parlar molt en concret de la situació a Barcelona.

ORGULLOSOS DE LA NOSTRA FE

12 DE NOVIEMBRE DE 2023

DIA DE L'ESGLÉSIA DIOCESANA (DIADA DE GERMANOR)

Descobreix aquí el vídeo de la campanya:

portantos.es

